

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reș Ferdinand (József főherceg-ut.) 2. Telefon: 151. Sürögnyomó Közlöny, Arad. Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lej feljebb. Egyes szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. (Bucarestben 50 banj felár.) Hirdetések tarifa szerint.

XLVI. évfolyam, 199. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Csütörtök, 1931. szeptember 3

Vissza Nyugattól

Csalóka időket élünk és nem mindig úgy van ősszel, ahogy tavasszal reméltük. A változatok, a hirtelen fordulatok levegőjében, melyben élünk, ezuttal nem a politikai, nem a gazdasági élet területén várnak mindnyájunkat újabb meglepetések, hanem egy olyan dimenzióban, amelyet ebből a célból talán nem is igen használtunk ki: az időben. Megjelent a rendelet, amely szeptember hó utolsó napjának éjféli, október elsejére virradólag egy teljes órával lök előre minket az időben. Pár másodperc lesz csupán, de éppen elég arra, hogy visszazökkenjünk Középeurópából — a Balkánra.

A virágnító tavasz és az új kormány meglepetése volt az a törvény, amely a normális életnek megfelelően egységesítette Románia időszámítását nyugati szomszédaink idejével. A tavaszi virágok elnyitak, a kormány sem a régi új már és elérkezik rövidesen a fordulót jelentő dátum. Alig örvendhettünk tulajdonképpen annak a ténynek, hogy bár az időszámításban a Nyugathoz kapcsolódhattunk, vége a vakációnak, a nyugati week-endezésnek, vissza kell térni a sivár Keletre...

Alapjában véve csodálkozunk kellene azon, hogy miért nem jó ugyanaz ősszel, ami tavasszal bizonyult tavasszal...? De már leszoktunk a csodálkozásról, amint le kell szoknunk a középeurópai időszámítással járó természetes kedvezményekről is. Csak akkor nem lehet visszafordítani a csodálkozás öntudattalan elgondolkodását, ha eszünkbe jut az a letagadhatatlan tény, hogy Lengyelország, Csehszlovákia, Magyarország, Szerbia és kivülük még jó egy-néhány velünk szoros gazdasági összeköttetésben álló ország, mint Ausztria például, mind a középeurópai időszámítás szerint éli életét. Mindannyian a középeurópai órák járása szerint dolgoznak, termelnek, vesznek vagy eladnak és nem valószínű, hogy hajlandók lennének egy órával hamarabb nekikészülni, ha véletlenül egy kis kereskedelmi tárgyalásra szóba-ereszkednek velünk. Ezt különben a CFR is igen jól tudja, mert hiszen Kelet ide, Nyugat oda, — a menetrend mégis csak a régi, normális középeurópai időszámítás szerint marad október elseje után; a Nyugat vérkeringéséből nem mer elmaradni az ország artériáját jelentő vasúti közlekedés.

Lehet, hogy egyesekbe annyira belegyökeresedett az évtizedes balkáni időszámítás megszokása, hogy a megrögzött öregség fejlődésképtelenségével riad vissza mindentől, ami modern, ami praktikusabb a réginél. Szomorú dolog, hogy Romániában már az idő is úgy változik, akár az egymást kergető kormányok: hogy itt mindennél fontosabb az, hogy a városok, a községek és falvak élén olyan emberek üljenek, akiket a rendszer magáénak vallhat és konkolyhintési célokra tudhat felhasználni. De ha már minden a politikáért van és ennek ellenére is előre mentünk és fejlődést mutattunk Középeurópa felé: mi szükség volt ezt a bekapcsolódást régi, pusztán csak megrögzött szokásból megszakítani...? Miért kell a gyanútlan, robotoló állampolgároknak még külön agymunkát végezni akkor, ha eszébe jut megkérdezni, hogy hányat is ütött minálunk az óra, ha Varsóban, Prágában, Budapesten, Bécsben és Belgrádban tizenkettőt ütött...? Gyönyörű mulatság lesz, ha valaki tizenkét órákor el akar utazni: legalább fél egykor el kell indulnia a toronyóra szerint. És ha megérkezik egy órákor az állomásra: az indóháztól a városközi toronyóráig tartó párperces uton negyedháromra ér be. Akinek pedig nem telik a gazdasági válságból két zseborára: hogy egyet külön a vasútnak és egyet pedig a gyakorlati élet időszámítása számára tartson: — az lekési a vonatát, lekési a józan életét és bemozdhatja a csődöt az egész vonalon.

Kormánybuktató akció a nemzeti-parasztpártban

Készülődés az őszi szezonra a politikában — Hír szerint szeptember 10-én összehívják a parlamentet — Maniu Gyulát nem tudja nélkülözni pártja —

Bucurestiből jelentik: Tekintettel arra, hogy októberben Bucurestiben kerül lebonyolításra az idej interparlamentáris konferencia, úgy tervezték, hogy a parlamentet csak novemberre hívják össze. A Lupta viszont most arról értesül, hogy a kormány közelebről mégis össze kívánja hívni a parlament mindkét Házáat, még pedig egészen sürgősen, szeptember 10-re acélból, hogy a legfontosabb törvényjavaslatokat, amelyek a költségvetés egyensúlyozása miatt szükségesek, letárgyalják. Bizonyára megvitatják a szesz- és cukormonopóliumra vonatkozó törvényjavaslat ügyét is.

Az őszi évad küszöbén egyébként a poli-

tikai élet újra megelevenedik. A nemzeti-parasztpárt berkeiben is egyre élénkebb a hangulat. A Lupta azt írja, hogy Vaida-Voevod Sándor a párt jelenlegi elnöke szeptember 8-ra akarja összehívni a párt vezetését, de egyelőre még bizonytalan, hogy a tárgyalások színhelye Kolozsvár. Algyógy vagy Szováta lesz-e. Ez az értekezlet kétségtelenül nagyjelentőségű, mert ekkor tárgyalják le a párt újraszervezésére vonatkozó teendőket, továbbá azokat az intézkedéseket, amelyeket a kormány megbuktatására tenni kívánnak. Szóba fog jönni Maniu visszahívása, akit sehogyan sem tud nélkülözni a párt.

A román sajtó válaszol Iorga miniszterelnöknek

„A fonyegetés nemcsak a kisebbségi, hanem az egész ország sajtójának szól.” Hangok a sajtószabadság megvédéséért

Bucurestiből jelentik: A román sajtóban is nagy visszhangja támadt Iorga miniszterelnöknek a lapjában, a Neamul Romanesc-ben tegnap megjelent vezércikkének, amely „Vége a türelemnek” címet viselte és az erdélyi sajtó magatartásával foglalkozott. A miniszterelnök vezércikke hörtönnel fenyegeti a sajtót, amely — szerinte — Brassótól Nagyváradig nem tesz egyebet, mint visszaél a román jósággal és inzultus-hullámokat áraszt a nemzet és a kormány ellen, sőt a bolsevizmus eszméit propagálja, mert még ezt is jobbnak tünteti fel, mint a román uralmat.

Az Adeverul legfrissebb száma Kommen-

tálja a miniszterelnök kétségtelenül feltűnő keltő cikkét és tiltakozik, hogy a sajtó egyik részét ilyen megkülönböztetett módon fenyegetik. Leszögezi a lap, hogy az egész sajtó a szabadság mellett áll és nem lehet csak egyes sajtóorganumokat fenyegetni. Az Adeverul megállapítja, hogy a tendencia ugyanis kiérződik; a fenyegetőzés nemcsak az erdélyi kisebbségi sajtónak, de az egész ország sajtójának szól, amely a kormány intézkedéseivel elégedetlen és azokat kritizálni meri. A cikk végső kitétele az, hogy a régi magyar elnyomó (?) rezsimmel szemben a román sajtónak ez az őszinte megnyilatkozása a sajtószabadság elveinek tiszteletén felépülő magatartás.

Takarékosság és adóemelés

Európa összes államaiban a takarékoság a vezérelv — Magyarországon felemelték a cukoradót és további adóemelések várhatók — Háromszáz millió schilling a költségvetési deficit Ausztriában

Az angol kormány a takarékosági rendelet kibocsátása után visszavonul

Budapestről jelentik: A 33-as bizottság mai ülésén a cukoradó és a kincstári részesedés felemeléséről szóló rendeletek tervezeteit tárgyalták. Eber Antal részletes javaslatot nyújtott be a tervezetre. A felszólalásra gróf Károlyi Gyula miniszterelnök válaszolt, aki kijelentette, hogy a kormány megfontolás tárgyává teszi a javaslatot és ami a racionalizálás keretein belül keresztülvihető, azt meg fogják valósítani.

A bizottság ülésén egyébként a cukoradó felemelése ellen élénk tiltakozások hangzottak el. A felszólalók szerint ugyanis a költségvetés egyensúlyát nem az adók felemelésével, hanem a kiadások csökkentésével kell helyrehozni. Általában, mondták, 32.40 százalékos csökkentésre lenne szükség. Érdekes, hogy amikor szavazásra került a sor, a tiltakozások ellenére, a cukor adójának felemelését elfogadták és azt 40.60-ról 50 pengőre emelték. A jelekből ítélve, nem kétséges, hogy a kormánynak sikerül a további adóemeléseket is

keresztülvinni, egyben a takarékosági akciók is intenzíven folytatja.

Egyébként Európa többi országában is ma a takarékoság a legfőbb szempont. Londoni jelentések szerint, a kormány ott is lázasan dolgozik a takarékosági program előkészítésén. A minisztertanács ma megvitatta a takarékosági tervezet második részét, amellyel remélhetőleg a hét végére elkészülnek és így a jövő hétre az alsóházat már egybe is hívják. A sajtó véleménye szerint, a koalíciós kormány a takarékosági rendeletek kibocsátása után vissza is vonul. A koalíciós kabinet ezzel szemben élettartamát három hónapra tervezi és éppen ezért nemzetközi politikai problémák megoldását nem szorgalmazza. Így nem fogják összehívni a német jövőtétel ügyében a hét határon őszi tervezeti konferenciáját.

Bécsből jelentik: A mai minisztertanácsban Spitzmüller pénzügyigazgatósági vezérigazgató bejelentette, hogy az eddigi költségvetési deficit 300 millió schillinget tesz ki. Spitzmüller ezután a Creditanstalt pénzügyi helyzetéről referált. A minisztertanács végül is további megtakarításokat határozott el,

Az osztrák-német vámunió vajudása

Schober elégtételt ígér Curtiusnak — Nyilatkozatok, amelyek semmit sem mondanak — Tárgyalnak a külügyminiszterek — Franciaország kívánsága

Párisból jelentik: A Petit Parisienne genfi munkatársának jelentése szerint a vámunióval kapcsolatos helyzet kedd este a következő volt:

Schober nem akarta megvárni a hágai bíróság döntését és kijelentette, hogy csütörtökön az Európa-bizottság ülésén nyilatkozatot tesz, amellyel némi elégtételt kíván szolgáltatni Curtiusnak. A nyilatkozat szerint Ausztria csak ideiglenesen mondana le a vámunió tervéről.

Népszövetségi körök véleménye szerint Schober nyilatkozata nem elégitette ki Franciaországot és Franciaország úgy döntött, hogy a hágai döntés után a francia bizottság ugyancsak ideiglenesen megtagadja az Ausztriának nyújtandó pénzügyi segítséget.

A hír vétele után Schober felkereste Grandit, míg Curtius Francois Poncet-vel tárgyalt a késő éjszakai órákig. Így tehát a tegnapi nap nem jelent haladást a vámunió ügyében. A Martin jelentése szerint a hágai döntőbíró a német-osztrák kérdésben nem két, hanem három véleményt terjeszt a Népszövetség elé, mivel a kisebbség kebelében is szakadás mutatkozik.

Curtius és Poncet tárgyalása annak ellenére, hogy két óra hosszat tartott, még nem vezetett eredményre. Franciaország ugyanis azt kívánja, hogy Ausztria véglegesen mondjon le a vámunió tervéről és ezt a nyilatkozatot a Népszövetség jogi szempontból utólag megerősítse.

Későbbi jelentés szerint többszöri hosszúságú tárgyalás után Curtius, Schober és Francois Poncet ma végre megegyeztek annak a nyilatkozatnak a szövegezésében, amelyet német és osztrák részről az Európa-bizottság csütörtöki ülésén olvasnak fel a sokat emlegetett német-osztrák vámuniós tervekkel kapcsolatban. A

nyilatkozat komoly állásfoglalást tartalmaz a két állam részéről. A nyilatkozat szövegét a legközelebbi módon titkolják és arról nem sok pozitívum szivárgott ki. Jólértesült politika-

kai körökben mindazonáltal úgy hirdik, hogy a két állam nyilatkozatának szövegében nincs világosan szó a lemondásról, általában minden mondata óvatos és főleg határozatlan szavakkal van megfogalmazva. A nyilatkozat elkészültének külön jelentősége az a tény, hogy már megszületett. Így első ízben az Európa-bizottságban fog napvilágra kerülni és nem Hágában, mint ahogyan az eredetileg tervezve volt.

Megalakult az új jugoszláv kormány

A király nyolc tárcanélküli minisztert nevezett ki — A miniszterek ma délután öt órakor letették az esküt

Az új kormány kinevezése a diktatura végét jelenti

Belgrádból jelentik: A király ma délután fél 5 órakor aláírta történelmi dekrétumát, amelyben nyolc tárcanélküli minisztert nevezett ki. A miniszterek névsora a következő:

Timotijevici Koszta,
Palacek András,
Stanics András,
Pucelj Iván,
Matica Pál.

Bogovics Hasszán,
Kramer Jugoszlávia prágai követét közmunkaügyi miniszterré, Koicsot pedig igazságügyminiszterré nevezte ki Alexander király. Az új miniszterek ma délután öt órakor már le is tették az esküt. Politikai körökben a miniszterek kinevezését úgy kommentálják, hogy az egy komoly állomás azon az úton, amely az új jugoszláv rezsim felé vezet.

Vulcu Mici hozományát a temesvári tábla is megítélte

Ma volt az ítélethirdetés — A követelés biztosítására másfél millió lej van lefoglalva — A csődtömeggondnok felebbezett

Emlékeztet még az a per, amelyet Vulcu Marioara indított apja, Vulcu Maxim volt aradi gépgyáros csődtömege ellen. Vulcu Marioara kétszázötvenezer lejt igényelt ki a csődtömegeből azzal az indoklással, hogy ezt az összeget Amerikában lakó nagynénjétől kapta azzal, hogy az férjhezmenetele esetén hozománya lesz.

Az aradi törvényszék júniusban tárgyalta a keresetet és megítélte Vulcu Marioara követelését. A bírói ítélet alapján a fiatal urileány ügyvédje, Oherman Danto dr. foglalást vezetett a csődtömegnek az aradi pénzügyigazgató-

ságon levő egymillió hatszázezer lej letétje ellen a követelés biztosítására.

A csődtömeggondnok az aradi törvényszék ítélete ellen felebbezést adott be, amelyet most tárgyal le a temesvári tábla. Az ítéletben helyt adott Vulcu Marioara keresetének és megítélte a 250 ezer lej tőkét és annak kamatait három évre visszamenőleg, azonkívül elmarasztalta a csődtömeget a perköltségek fizetésére is.

A táblai ítélet ellen a tömeggondnok felebbezést jelentett be a Legfőbb Semmitőszékhez, amely végsőfokon dönt ebben az érdekes perben.

Optimisták klubja

Írta: NEUBAUER PÁL.

Megalakult. Először természetesen Amerikában és a példát Európa is követi. Mulhatatlanul szükségünk volt rá és a minden schopenhaueri hájjal megkent legmegátalkodottabb pesszimista sem mondhatja, hogy az optimisták klubjára nem volt szükség. Nem tudom, hogyan boldogultunk volna nélküle ebben a világban, ahol már csak pesszimisták éltek és így nemzetgazdasági és etikai szempontból egyaránt fontos, hogy az optimizmus utolsó mohikánjai klubba tömörülve frontot alkottak a világ pesszimistái ellen.

Világ optimistái egyesüljete! kiáltotta el magát egy okos amerikai az ultima ratio jogán és kiderült, hogy vannak még optimisták. A klub egyetlen alapszabálya, hogy egy dollár birságot fizet, aki pesszimiztikusan nyilatkozik. Ebbe az alapszabályba belemenni már egy maga felsőbbrendű optimizmus, mert a betartása még a legerősebb önfegyelem árán is nagy, szinte leküzdhetetlen akadályokba ütközik. Tessék pontosan elgondolni, milyen nehéz szerepe van egy ilyen szakszervezeti optimistának. Arról nem is beszélünk, hogy a szokott kérdésre, hogy van és hogyan mennek az üzletek, le kell magában küzdenie az évtizedes automatát, amely óvatosságból és businessből sirásra volt beállítva és ámbár talán éppen arról értesült, hogy a felesége megcsalja, panirjai a tőzsdén egy feketenapos semmibe zuhanak és a fiát csikágói banditák megölték, előzékeny mosollyal és hittel így kell szólania: „Köszönöm, igen jól vagyok, minden a legjobb rendben, sőt minden napról napra javul.”

Nehéz, nagyon nehéz, de már Spinoza igen bölcsen megmondta, hogy minden kiváló dolog épp oly ritka, mint amilyen nehéz. A megszerzett optimista átlátja a spinozai igazság nagy értékét és minden emberi természettel

ellentétben azt vallja, aminek az ellenkezőjéről van meggyőződve, mert ámbár optimistának szegődött, vérbeli fajpesszimista, ami már abból is kitűnik, hogy optimistának kell beállnia, hogy pesszimizmusát önmagában némiképpen megérkezhesse. Az optimisták klubjában, tehát azok a pesszimisták foglalnak helyet, akiknek szervezkedésre van szükségük önmagukkal szemben és mert a törvény nem sújtja azt, aki akkor is sir, amikor vasgészséges és milliókat harácsol, törvényt alkottak önmaguk sújtására, hogy kikényszerítsék a pesszimizmus felhőit közt az optimizmus napsugarát legalább arra az időre, amíg a klubban tartózkodnak. Pompás ötlet ez, kész paradicsom, ahol az oroszlan a báránnyal játszik és Ford meg Rockefeller nem mondhatják a munkanélküli bányamunkásnak, hogy bizony borzasztó időköt élünk s hogy nagyon rosszul megy nekik. Már mint Fordnak és Rockefellernek. Csak köve hiszem, hogy Ford és Rockefeller belépnek ebbe a klubba! Mi hasznuk lenne a milliárdokból, ha nem mondhatnák meg, milyen rosszul megy nekik és a gazdasági válság okozta halálos elkeseredés barázdái nem mélyülhetnének el az arcukon, ha a klub nagyszerű sporttelepein póloznak, vagy golfoznak. Az optimisták klubja minden bizonnyal munkanélküliekből áll, akik joggal mondhatják, hogy jól megy nekik. Az állam gondoskodik róluk, mint a gondviselés a mezők liliomáról és az elszólásos dollárok; renitenskedő visszaesések aranyai megint csak az ő markukat ütik.

Az optimista klub tagjai gombót hordanak a gomblyukban. Az alapszabályok nem mondják meg, mire jó ez, de egyszerű ennek a gombnak az értelme: ezt a gombot nyomják meg, ha már nagyon szorú a kapca. Például egy tag azt olvassa az újságban, hogy a mexikói kamarában egy kis nézeteltérés támadt a képviselők közt, amit érvek helyett revolverrel intéztek el és az eredmény, néhány halott és sebe-

sült. Hyeikor nem könnyű az optimistának hiedégyvérét megőrizni és olyat mondani, amiért nem egy, de tíz dollár birságot kell fizetnie. Egy ilyen esetben megnyomja a gombot a gomblyukában és menten felderül az arca és a kedélye. Körülnéz a klubban és azt gondolja, hogy milyen jó dolog ez a szép klub, különösen ha a mexikói kamarával hasonlítják össze. Nincsenek nézeteltérések és főként nincsen revolver. Minden oka meg van arra, hogy optimista legyen. Mexikó messze van és ha Mexikóban lenne egy ilyen klub, nem történnének az utolsóhoz hasonló vérengzések. Deris optimista mosollyal mindent el lehet intézni: politikát, gazdasági válságot. Ez csak első hallásra hangzik hihetetlenül és hatásában mégis így van. Fontos a politika? A gazdasági válság? Annak nem, aki derüsen tud mosolyogni. Kevesen tudnak derüsen mosolyogni a válsághoz, ez igaz, de viszont ezért iratkoznak be a klubba, amely csak Amerikában eddig milliónál több tagot számlál. Végtelenül fontos volt ennek a klubnak a kitalálása, már csak azért is, mert az emberek hovatovább végre megelégedtek volna arról, hogy az optimista mosoly a legfőbb jó és a leghathatósabb gyógy szer. A klubtagok aránylag olcsón megtanulják ezt a bölcsességet és élnek vele. A pénztár közös és ez már egymaga a gazdasági válság leküzdését jelenti, mert így még a pesszimizmus is hasznos hajt. Minden pesszimiztikus kijelentés egy dollár — nemsokára milliókra fog rugni a klubvagyon, ezt minden pesszimista, aki nem iratkozik be tagnak, be kell hogy lássa. Milliós vagyon lesz nemsokára az optimizmus alapja: a legalaposabb alap. Csak egy gondolat bánt engem, a született pesszimistát, hogy valaki itt is akad, akin nem fog az optimizmus állandó valami és — pesszimista bölcsességgel ellopja az optimista klub vagyonát. Sainos, erre a legoptimistább tagokat is cserben fogja hagyni az optimizmus. Kár, de így lesz.

Macdonald nyílt levele választóihoz

Nem távozzék helyéről, amíg be nem fejezte munkáját

Londonból jelentik: Macdonald miniszterelnök nyílt levélben válaszolt arra a levélre, amelyben választókerülete közölte vele, hogy határozatuk folytán lemondásra szólítják fel. Macdonald nyílt levelében kijelentette, hogy sorsát kész letenni választói kezébe, de kötelessége elől — úgy érzi — nem hátrálhat meg. Véleménye szerint elháríthatatlan katasztrófa fenyegeti a munkásság millió tömegeit, amely megkívánja, hogy ne hagyja el posztját. Ezután sajnálatát fejezi ki, hogy a határozatot a lényeges tények ismerete nélkül hozták meg. Pusztán a nemzeti kormány megalakulása tényének köszönhető, hogy most

A BRÁZAY SÓSBORSZESZ

magasfoku hatása bámulatos!

nyugodt légkörben lehet hozzáfogni a pénzügyi helyzet gyökeres szanálásához és remény kínálkozik a komoly, állandó formájú kibontakozáshoz.

Az angol miniszterelnököt különben valószínűleg elárasztják levelekkel. Rengeteg levelet kap a munkásság tömegeiből, amelyeknek tartalma rendkívül barátságos és biztató. Számos levélben különböző gyakorlati tanácsokkal látják el, sőt olyan is nagy számmal akad, amelyben új párt megalakításának eszméjét vetik fel előtte s egyben bizalommal kínálják fel számára a vezéri pozíciót.

házaséletem éltek. Soha semminemű nézeteltérés nem volt közöttük.

A férfi bestiális gyilkosságát nem tudják megmagyarázni. Feil János egyike volt a falu leggazdagabb földbirtokosainak, hiszen nagyobb kiterjedésű kútmű termőföldet mondhatott magáénak. A gyilkos gazda tekintélyes polgára volt a községnek, tagja volt a községi tanácsnak is. A meggyilkolt asszony jó családból származik, az egyik fivére jegyző, a másik tanító. A tragikus gyilkosság következtében négy gyermek maradt anya nélkül, az apát pedig a miután gyilkosság után megszökött, a csendőrség keresi. Az árvák közül a legidősebb gyermek 16 éves, a másik 12, a harmadik 8, míg a legfiatalabb három éves. A gyilkos gazdálkodó 42 éves volt, míg az áldozat 34.

Az orvos véleménye

Beszélgést folytattunk dr. Haász Erik, Kísszentmiklóson lakó körorvossal, aki a következőket mondotta:

— A gyilkosságot Feil János minden valószínűség szerint pillanatnyi elmezavarásban követte el. Ezt elsősorban, mint orvos mondhatom, mert személyesen is ismerem a gyilkos gazdálkodót, akét nyugodt, megfontolt és józan gondolkodású embernek ismerem. Az asszony két szurást kapott, mind a kettő, külön-külön is halálos volt.

Feil János a gyilkosság elkövetése után eltűnt és amak ellenére, hogy a csendőrség azonnal lépéseket tett Feil János kézrekerítésére, a nyomozás eddig meddő maradt, a gyilkost még nem sikerült elfogni.

A meggyilkolt Feil Jánosné ma délután temették el és a község lakossága osztatlan részvétellel fordul a szerencsétlen árvák felé.

(Stim.)

Gyermekei szemeláttára gyilkolta meg feleségét Réthát község legvagyonosabb gazdája

A rossz buzavásár következménye — Két halálos kószurás — Megszökött a gyilkos — Négy árva bizonytalan sorsa — Pillanatnyi elmezavarásban követte el véres tettet

■ gazdálkodó — Az „Aradi Közlöny” tudósítójának jelentése a helyszínről ...

Páratlan kegyetlenséggel elkövetett bestialis hitvesgyilkosság tartja izgalomban az Ujarad környéki Réthát község lakosságát. Feil János Réthát községi jómódi gazda szótárból kifolyólag egy disznóölő késsel lezurta feleségét, született Kracs Erzsébetet.

Az Aradi Közlöny munkatársának a dráma helyszínén a következőket sikerült meg tudnia a gyilkosságról s annak előzményeiről:

Feil János, aki Réthát, a gazdag sváb községnek egyik legvagyonosabb gazdája, a tegnapi napon bent járt Aradon, ahová egy kocsis búzát hozott eladásra. A gabonaneműk alacsony ára miatt csupán nagy nehezen és igen olcsó áron talált vevőt a búzára. Ez a takarékos gazdát nagyon elkodvetlenítette és már a piacon panaszkodott a rossz vásár miatt a falubelieknek. Rosszkedvűen tért haza. Ott hon már várta a felesége, akit a hazatérő gazda két leányával együtt mosásnál talált. Az asszony érdeklődésére Feil nem akart válaszolni, majd a faggatására megmondotta, hogy milyen olcsón adott tul a búzán.

Megtörténik a gyilkosság

Amikor a gazda közölte a feleségével a búza eladási árát, az asszony korholni kezdte az urát és szemrehányásokkal illette. Szó szót követett, az amugy is elkeseredett és rosszkedvű gazda berohant a konyhába, magához vette hatalmas, élesre kifélt disznóölő kését, visszatért az udvarra és gyermekei előtt markolatig dőtte felesége hátába. Az asszony rémes sikoltással esett össze. Feil ezután második is áldozatába merítette kését, majd elrohant otthonról. A gyermekek megdöbbenve, szinte megkövülten nézték a tragédiát és percek mulottak el, míg a dermedtségükből magukhoz tértek. A négy testvér — akik közül a legkisebb 3, a legidősebb 16 éves — jajveszkelve vetették magukat anyjuk földön fekvő testére. A sikoltozásokra figyelmesek lettek a szomszédok, akik — miután megtudták mi történt — a község házáról telefonáltak a közelben lévő Kísszentmiklóson lakó járásorvosnak, dr. Haász Eriknek. Az orvos azonnal autóra ült, rövid idő múlva megérkezett a tragédia színhelyére, de az áldozaton segíteni nem sikerült, mert Feil Jánosné már kiszáradt. Dr. Haász értesítette az ujaradi csendőrséget, amely érintkezésbe lépett az aradi ügyésséggel, ahonnan kiszállt a helyszínre a soros ügyész, Dr. Haász petróleum lámpa fényénél boncolta fel az áldozatot és megállapította, hogy már az első szurás is — amely a harmadik és negyedik borda között behatolva, a tüdőt is keresztül járta — halálos volt. A második kószurás az asszony szívét ütötte át.

Beszélgettünk a meggyilkolt Feil Jánosné gyermekeivel, akik még mindig a gyilkosság hatása alatt állanak. A legidősebb leány, Feil Éva, aki most 16 éves, felbugygyanó sírás között mesélte el, hogy apja, aki különben mindig a legjobb volt hozzájuk és anyjukhoz, szinte önkívületi állapotban vetette magát feleségére, akét hátáról, orvul szurt le s az első szurás után kegyetlen hidegvérrel mártotta feleségébe másodikszor is a kését.

A szomszédokban tudjuk meg, hogy Feil János és Kracs Erzsébet ez előtt 18 évvel házassodtak össze és azóta ideálisnak mondható

Veszedelemes tűz a Szántó és Komlós cégnél

A tűz ma este a műhelyben keletkezett — A kivonult tűzoltóság hamarosan elhárította a veszedelemet

Csaknem végzetes katasztrófát előidéző tűz pusztított ma este Aradon a Szabadság-terren levő Szántó és Komlós ruhakereskedő-cég üzletének emeleti műhelyében.

Fél tíz tájban a Szabadság-terren posztoló rendőr arra lett figyelmes, hogy a Szántó és Komlós-cég ruháüzletének emeleti ablakából sűrű füst tör elő. Azonnal értesítették a tűzoltóságot, mely percek alatt a helyszínre érkezett. Betörték az emeleti ablakot és tololétrán közelítették meg a tüzet. Közben megérkezett a fecskendőautó is, melynek segítségével a tűzoltóság alig negyedóra munka után teljesen lokalizálta a tüzet, mielőtt nagyobb károkat okozott volna.

A Szabadság-terren pillanatok alatt hatalmas tömeg verődött össze, melyből többen önként jelentkeztek, hogy az oltásnál a tűzoltóság segítségére legyenek, azonban erre a tűzoltóságnak nem volt szüksége. Közben valaki elszaladt Komlós József tulajdonos után, aki negyedóra múlva kocsin megérkezett. Komlós felnyitotta az üzlet redőnyét és a helyszínére érkező Vulpe vezető-főügyész és Jelelean komisár kíséretében felment a műhelybe.

Vulpe vezető-főügyész és Jelelean komisár azonnal megkezdték a nyomozást, hogy a tűz keletkezésének okát megállapítsák. A nyomozás eredménye szerint a műhelyben dolgozó segédek este, mielőtt eltávoztak, a vasalókból a parazsat a kályhába öntötték, de a kályha ajtaját gondatlanul nyitva hagyták. Az ajtón keresztül egy szikra kipattant és a fal faburkolatára hullott, amitől a száraz faburkolat meggyulladt. Szerencse azonban, hogy a burkolat nem tudott lángkapni, csak sepy-

vesztette a fát és nagy füstöt idézett elő, melyre a Szabadság-terren posztoló rendőr figyelmes lett. A tűz által okozott kár jelentéktelen. A nagyobb kárt inkább az oltási munkálatokkal okozták, mert a víz nagyon sok szövetet és kész ruhát tönkretett.

A Szabadság-terren posztoló rendőr ébersége nemcsak a Szántó és Komlós üzletet mentette meg a nagyobb kártól, hanem megmentette az egész épületet is, különösen a színházat, melynek diszletraktára éppen az üzlet szomszédságában van.

Ausztria fizet

Egymillió font sterlinget visszafizetett az Angol Banknak

Londonból jelentik: A Renter-ügynökség genfi levelezője szenzációs hírrel lépi meg a gazdasági világ nemzetközi közvéleményét. A tudósító jelentése szerint arról szerzett értesülést, hogy Ausztria egymillió font sterlinget fizetett vissza az Angol Banknak a négy millió font sterlingből, amelyet előlegképpen vett fel. A tudósító értesülése szerint, Ausztria a hátralékot további részletekben fogja teljes egészében visszafizetni.

Fehér fogak minden arcot tisztítanak és széppé tesznek. A csodásan újító és Chlorodont-fogpépnek néha már egyszeri használata folytán fogai elefántcsont fényt nyernek. Próbálja meg először egy tubussal. Kis tubus ára 20. Lásd a nagy tubusé 32. Lásd mindenütt kapható!

Dumpingsajt!

50%-os árleszállítás! Forgalomba hozunk prima groya-sajtot 62 lejért, cremsajt kg.-ja 60 lej, I. rangú Carpatia dobozsajt 24 lej. Minden csemegeüzletben kapható. Gyári lerakat Apponyi & Co' Arad.

Kálváriás ut Aradról Amerikába

Tóth Lajos egy hajó szeneskamrájában jutott el az ígéret földjére, mert gazdagságra vágyott — Két évi és vissza kényszermunka szeszcsempészésért — Az aradi rendőrség fogdájában —

Tóth Lajos munkást szombatról vasárnapra virradó éjjel a curtici határ mellett, a 79-es számú pichet őrsége elfogta. Tóth Lajost beszállították az aradi szigurancára és nyomban kihallgatták. Vallomásában elmondta, hogy Amerikából jön és a Székelyudvarhely mellett fekvő Csikszépvíz szülőfalujába akart hazamenni.

Eddig szól a rideg rendőrségi jelentés, mely mögött egy kivándorolt magyar munkásnak öt éves kálváriája húzódik meg. Tóth János, mint sok más munkanélküli magyar, három évvel ezelőtt felvette a vándorbotot s mivel utiköltsegre nem volt pénze, csak úgy gyalogszerrel nekivágott a nagyvilágnak.

Félesztendei kóborlás után, melyben több volt a bőjtnap, mint az ünnep, megérkezett Bordeauxba. Utközben négy országhatáron keresztülment anélkül, hogy valaki megkérdezte volna tőle: hova megy? Itt néhány hétig éhezve rőtta a hatalmas kikötőváros lármás uccáit, míg végre felvették rakodó-munkásnak. Munkaközben néhány honfitársával ismerkedett meg és az egyforma sors csakhamar közel hozta egymáshoz az idegenbe szakadt testvéreket.

Keserves csalódás az Újvilágban

Két hónapig dolgozott Tóth Lajos a bordeauxi rakodón és a két hónap alatt sokszor nézett könnyes szemmel szülőfaluja felé. Már-már arra gondolt, hogy hazajön; úgy érezte, hogy nem tud a fenyesekkel borított Hargita csodálatos ózonia nélkül élni, mikor egy esős téli nap váratlan eseménye még messzebb sodorta szülőföldjétől: a hegykoszorúza Erdélytől.

Azon a végzetes napon társai őt is beavaták titkukba: „Holnap indul a hajó Amerikába. Ott van csak élet, aranyat fogunk ásni, ha akarsz, velünk jöhetsz” — mondták és Tóth Lajos szeméi előtt megcsillant az arany kárhozatos fénye, elfelejtette szülőfaluját, Erdélyt, a Hargitát és vakon ment társaival. Még azon az éjjelen belopóztak a hajóra és meghúzódtak a szenes-raktárban. Éjjelenként kilopóztak a hajó fedélzetére és ott koldus módiára könyörögtek a harmadosztályon utazó kivándorlóktól annyi ennielőt, hogy éhen ne vesszenek.

Tóth Lajos házárdirozott, mert ha elfogják a hajón, nagyon szigorúan megbüntetik, de sikerült minden baj nélkül társaival együtt partraszállnia. Tóth Lajos úgy érezte, hogy eljutott az ígéret földjére, ahol egy csapásra meg fog szünni minden anyagi gondja. De amikor munkát akart vállalni, látta, hogy keservesen csalódott. Angolul egy szót sem tudott és egy alkalommal, amikor munkát kért, elfogták. Tóth Lajos az USA-ban süketnéma volt, nem értette, mivel vádolják és nem tudta magát védeni. Társai, mikor megneszelték a veszélyt, a faképnél hagyták. Tóth Lajost elítélték és csak később tudta meg, hogy szeszcsempészéssel vádolták és mivel minden bizonyíték ellene szólt, két évi kényszermunkára ítélték.

A szerencsétlen magyar munkás fásult közönnyel ült be a rabszállító vagonba; nem érdekelte már semmi, nem vágyott haza szülőfalujába, csak egyre gondolt makacsul, nedves ajakkal: mindennap enni fog. Szinte jó-

kedvvel vágta másnap a kemény sziklába a csákányt, nem gondolt arra, hogy a gyilkos munka kiszívja a velőt csontjaiból, nem látta maga körül a ványadt mellű rabtársait, akik nap-nap után sorba kidőltek mellőle.

Országokon át, utlevél nélkül

Tóth Lajost ettől a sorstól megmentette jószerecséje. Egy nap tárnát robbantottak és egy szikla a lábán súlyosan megsebesítette az ártatlanul rabságba szakadt magyar munkást. Kórházba került és hónapokig nyomta az ágyat. Időközben a kórház orvosának közbenjárására hivatalból újból elővették ügyét és csaknem egy évi raboskodás után kiszabadult.

Kiszabadulása azonban ismét nem hozott számára semmi jót. Hetekig küldözgették egyik

Az aradi fogházból szabadlára kerül

egy hirhedt doftanai fogoly Bozic György „Arad réme” kitöltötte büntetését — Aki bilincseket roppantott szét egyetlen mozdulatra — Tíz esztendő büntetését —

A doftanai foglyot zárt kocsiban hozták az aradi ügyészségre —

Érdekes rab hagyja el holnap az aradi ügyészség fogházát. Most telik le Bozic György aradi lakos fegyházbüntetése, amelyet sorozatos lopásokért és ismételt szökésért mért rá az igazságszolgáltatás.

Bozic György évekként ezelőtt ismert alakja volt az aradi rendőrségnek. Hatalmas izomerejű ember volt, aki már gyermekkorától lopásokból tartotta fenn magát s aki tömérék kezébe. A fiatal, alig husz egynehány éves betűző azonban nem vette tulságosan komolyan ezeket a rendőrségi letartóztatásokat, mert amint csak tehette, megszökött őrizői mellől. Különösen szerette, ha rendkívüli izomerejét megcsodálták és kedvenc mutatványa volt, hogy a rendőrségen reárákott bilincseket egyetlen kézcsavarintással eltörte. Végig lopkodta Erdély valamennyi városát, elfogták, majd megszökött, míg végre Nagyváradon sikerült a bíróság elé állítani.

A tárgyaláson Bozic György mindent beismer. Lopásokat, amelyek folyamán többszáz ezer lej értékű készert és egyéb értéktárgyat harácsolt össze. Szökéseket, amikor az egész ország rendőrsége üldözte, míg végre elbírták fogni, azonban rövid fogságából ismét sikerült megszabadulnia.

A nagyváradi törvényszék Bozic Györgyöt tíz évi fegyházbüntetésre ítélte. Az ítélet kihirdetése után a veszedelmes rabot, súlyosan megvasalva, büntetésének kitöltése céljából a doftanai fegyházba szállították. Ott raboskodott Bozic György aradi lakos, tíz év súlyos büntetésével terhelt.

Közben kétszer hirdették ki a kormány amnesztiát, amelynek figyelembe vételével három évet számítottak be Bozic György büntetésébe. A doftanai fegyházban eltöltött hét év utolsó napjaiban azután rendelkezést kapott a fegyház igazgatósága, hogy Bozic György rabot, aki a távoli Aradon lakik, még büntetési idejének lejártá előtt, rabként szállítsák vissza lakóvárosába. Mert takarékoskodni kell az államnak, amelynek csekélyke kiadást jelent egy rab elszállítása, azonban már nagyobb összegbe kerül, ha Bozic Györgyöt, mint szabad embert kell lakóhelyére küldeni. A doftanai rabot tehát bevagonirozták a rabszállító kocsiba, amelynek ablakain vasrács van és állandóan fegyveres őr tartózkodik a kocsifolyosóján.

Deákvizumokat

pontosan és olcsón hoz

Sándor Ferenc vizum- és menetjegyirodája a prefektúrával szemben.

hatóságtól a másikig, míg végre is hajóra tiltették és Franciaországban újból európai part-ra tették. Tóth Lajos ekkor ismét kezébe vette vándorbotját és megindult Keletre, Csikszépvíz felé...

Három országhatáron jött megint kereszttül anélkül, hogy valaki is utját állotta volna. Szombaton este érkezett Curticira, ahol a 79-es számú pichet őrsége elfogta. Tóth Lajost behozták az aradi rendőrségre, ahonnan a hadbírószágra küldik. Tóth Lajos tudta, hogy itt elítélik, de ez nem fájt neki, könnyű szívvel várja három éves szenvedésének végső akkordjait s utána boldogan, könnyes szemmel hazamegy a hűtlenül elhagyott szülőfaluba: Csikszépvízre...
B. G.

Bizományi ügynök

üzleti összeköttetéssel kerestetik Aradon. A bizományi árucikk értékesíthető gyáraknál, malmoknál, áruházaknál, dokkoknál stb-nél

Mintakollekció hordozása felesleges.

Bizományi jutalék sorozatosan 32/-től 9.10.0 font sterlingig, az eladott árucikk után. Állandó kereset tevékeny eladóknak. Közvetlen válasz kéretik; **Box 122 G, T. B. Browne Ltd. 163, Queen Victoria Street, London, E.C. 4, England.**

A megye prefektusa Feketegyarmaton

A megyei prefektúra a feketegyarmati tűzkárosultak számára — mint megirtuk — 80 ezer lej gyorssegélyt utalt ki. Ma délután Serbanu György dr. megyei prefektus és Lázár Agoston dr. megyei közigazgatási igazgató személyesen szállottak ki Feketegyarmatra, ahol a tűzkárosultakat összeirt helyi bizottság élén Wild Cornel főjegyző fogadta őket. A megyei prefektus ezután a feketegyarmati összeirtó-bizottság listája alapján kiosztotta az aradmegyei prefektúra gyorssegélyét a tűzkárosultak között. Értesülésünk szerint a legközelebbi napokban kapják meg a nyomorba jutott tűzkárosultak a megye tűzifa-segélyét is, sőt arról is gondoskodás történt, hogy mindazok, akiknek termése a tűzvész áldozata lett, természetben jussanak legalább annyi gabonához, amennyi a közelgő télen át a mindennapi kenyeret biztosítani tudja számukra.

LEANYOTTIONT

rendezett be a

NADOR PENSIO

Budapest, V., Nádor-utca 24.

Kivánatra középiskolai tanárno felügyelete alatt német és francia társalgás. Egészséges, világos szobák, kitűnő ellátás, mérsékelt árak. Érdeklődőknek készséggel válaszol a tulajdonosnő:

özv. dr. Koch Zoltánné.

Goldis László lemondott az Astra elnökségéről

A volt miniszter megható levele a királyhoz — Egészségi állapotának meggyengülése miatt lépett vissza a Kultúregyesület vezetésétől —

Goldis László volt miniszter, Románia politikai életének markáns tagja levelet intézett az „Astra” kultúregyesület vezetésének, amelyben lemond az egyesület elnöki tisztéről. Goldis László már évek hosszú sora óta állt az egyesület élén. A lemondó levelet a kultúregyesület alelnökének, dr. Predának címzte és lemondását egészségi állapotával okolta meg. A levélben arra kéri az „Astra” vezetését, hogy szeptember 13-án tartandó sepsiszentgyörgyi közgyűlésen válasszák meg a kultúregyesület új elnökét. Goldis László ezután igen megható levelet intézett a királyhoz, az „Astra” tiszteletbeli elnökéhez, melyben arra utal, hogy nem lehetetlen, hogy életében ez az utolsó eset, hogy az uralkodóhoz fordulhat.

A lemondás híre nemcsak Arad, de egész Románia intellektuális köreiből nagy feltűnést

keltett. Politikai pártállásra való tekintet nélkül Goldis Lászlót országsszerte, mint a román kulturális élet egyik legmagasabb egyéniségét ismerik és köztudomású, hogy azalatt az idő alatt, amíg az „Astra” elnöki tisztjét viselte, nem kímélt anyagi áldozatokat sem a nagymultu kultúregyesület érdekében.

Értesüléseink szerint az „Astra” elnöki tanácsa a sepsiszentgyörgyi közgyűlésen azt fogja ajánlani, hogy a kultúregyesület Goldis László iránti tisztelet jeléül ne válasszon új elnököt és egy évig hagyja betöltetlenül az egyesület elnöki székét.

Az *Aradi Közlöny* munkatársa ma érdeklődött Goldis Lászlónál, lemondásának oka iránt és azt a felvilágosítást nyerte, hogy a volt miniszter megrendült egészségi állapota készítette a lemondásra.

Aradon az adótörvény alapján játszik ki a hitelezőket

Hogyan működik az „Egyeztető iroda” — Arverések meghirdetés nélkül — Akik könnyen szabadulnak meg adósságuktól — Feljelentés az aradi ügyvédi kamaránál

A mai viszonyokra rendkívül jellemző és érdekes előzményekkel bíró felterjesztés érkezett ma az aradi Ügyvédi Kamarához azzal a kérelemmel, hogy azt úgy az igazságügyi, mint a pénzügyminiszterekhez továbbítsa a Kamara. A memorandum a jelenlegi adótörvény egyik rendelkezését ismerteti, amely szerint a pénzügyi hatóságoknak jogukban áll adó tartozásért végrehajtást vezetni a késedelmes fizető ellen. A végrehajtást, ugyancsak a törvény rendelkezése szerint, nem kell meghirdetni, hanem a pénzügyigazgatóság a hivatalos hirdetési táblán függeszti ki az árverési hirdetményt.

A törvénynek ez a rendelkezése ad rendkívül sok visszaélésre okot. A memorandum konkrét eseteket sorol fel, amidőn az adós, hitelezőinek kijátszására, árverés megtartását kéri az illetékes pénzügyi hatóságoktól, amelyek a hátralékos adó tartozás erejéig, teljes jóhiszemiséggel el is rendelik az árverést. Mivel azt nem hirdetik meg, egyetlen hitelező sem vehet arról tudomást s csak akkor értesülnek érthető meglepetéssel az árverésről, amelyet távollétükben és igényeik kielégítése nélkül tartottak meg, amidőn már nem lehet a megtörténteken változtatni.

A memorandum szerint Aradon egy, ugynevezett „egyeztető iroda” is működik, amely fizetési alapon, ily módon szokta a fizetni nem akaró adóssokat „kiegyeztetni.” Az iroda megkéri az adóárverést, amelynél az árverés alá kerülő üzletet, vállalatot, vagy esetleg lakásbörendezést, az adós, vagy az iroda által megbízott strohmann veszi meg. A kincstár célja, hogy az állami követelések kiegyenlítését nyerjenek, a magán-hitelezők érdekeivel nem törődik. Ily módon tehát az a helyzet áll elő, hogy a csőd előtt álló adós esetleg megszabadul minden tartozásától, illetve az egyeztető iroda az adóhátralék levonása és némi provízió kifizetése után mentesíti az adós vagyonát a hitelezők további végzaturájától.

Az egyeztető iroda — a feltérjlesztés sze-

rint — eddig hat esetben követte ezt az eljárást, aminek természetes következménye, hogy nemcsak a külföldi hitelezők zárkoznak el a romániai kihitelezésektől, hanem a belföldi hitelezőket is erősen megbénítja ez az eljárás, amelyre lehetőséget éppen az adótörvény ad. A memorandum kéri az illetékes minisztereket, hogy sürgősen rendezzék ezt a kérdést, amelynek célja a rosszhiszemű adós részéről a hitelező kijátszása.

A Nautilus nem ad életjelt magáról

Utóljára vasárnap adott le rádiójelentést

Londonból jelentik: A Nautilus 80 órával ezelőtt, tehát vasárnap adott utóljára életjelt magáról. Eszerint a tengeralattjáró jég közé került, sülyedési kormánya pedig eltörtött s ennek következtében nem tud lemerülni. A Nautilus vasárnap

óta nem adott rádiójeleket, azonban szakkörök szerint aggodalomra nincsen ok és ezt a sarki vidék magnetikus jelenségének tulajdonítják. Az Osloiban felállított Bergen rádióállomás állandóan figyeli a Nautilus.

Csodálatos villámcsapás a közeli Angyalkut községben

Egy gazdálkodónak szemét kiégette és ballabát megbénította a villám — A kirváj tragikus vége — A községi orvos véleménye —

Tegnap úgy éjfél felé hatalmas vihar vult el a város felett. Sűrű villámlások és dörgések után megeredtek az ég csatornái és az elkövetkezendő őszejátékaiképpen a hűvösre fordult időjárást a hosszantartó zápor még kellemetlenebbé tette. A zivatar nem ült el egyhamar és ezt a színjátékot fülsiketítő dörgések kísérték. A sűrű villámlás előidézett egy szokatlanul mondható balesetet.

A közeli Angyalkut községben a falu lakossága a szokásos évi bucsut, vagy amint az ottaniak mondani szokták, Kirváj tartotta. Az ünnepségeket a falusiak a község nagykörsemájában rendezték meg. Az éjszakai zivatar Angyalkut községet sem kímélte meg és a sűrű villámlások után hatalmas, fülsiketítő dörög rázkódtatta meg a nagykörsema falait és az épületbe becsapott a villám, amely az ott tartózkodó Maissenberger János 49 éves gazdálkodó bal szemén hatolt be és a testen végigfutva a bal lábán keresztül futott a padlóba. A szerencsétlen gazdálkodó összeesett, a mulatságon résztvevő megrémült falusiak babonás félelmük miatt nem mertek Maissenberger Jánoshoz nyulni. A villámsújtott gazdálkodó sokáig feküdt önkivületi állapotban, míg nem a közelben tartózkodó dr. Haász községi orvos nem

nyújtott gyorssegélyt a gazdálkodónak. Dr. Haász megállapítása szerint a villám Maissenberger János balszemét kiégette és a ballabát megmerevedett. Szinte a csodával határos, hogy a villám által sujtott gazdálkodó életben maradt, ezt dr. Haász magyarázata szerint Maissenberger annak köszönheti, hogy a süttés ólommal bélelt asztalához támaszkodott. A szerencsétlenül járt gazdálkodó a körülményekhez képest már jól érzi magát, de az agyat még nem hagyhatja el.

Az aradi mozik mai műsora

Előadások 5, 7 és 9 órakor.

CENTRAL MOZGÓ, Premier, A KORVETT KAPITÁNY. Humoros jelenetekben gazdag tengerészfilm, mely Harry Liedtke nagyszerű alakítása folytán a legjobb vígjátékok közé tartozik. Továbbá főszereplők: Maria Paudler, Fritz Kampers és Hans Junkermann.

ELITE MOZGÓ: Repriz, KELET TITKAI, A főszerepekben: Ivan Petrovich, Marcelle Atbeni és Agnes Peterson, (Előadások 7 és 9 órakor.)

GRADISTE MOZGÓ: TAL-MAHAL, Egy nagy szerelem siremléke. Főszereplők: Himansu Rai, Charu Roy és Enakshi Rama-Rau, (Előadások 7 és 9 órakor.)

BECSI LEÁNYPENSIO

CAROLA v. KASTALY, Bécs Vill, Langegasse 65.
Int. Tel. A-27-4-22.

Továbbképző nyelv- és zeneiskola. Állami és egyetemi vizsgákra, továbbá nyelvekre és zenére való előkészítés. Műpar. Főzés. Háztartás. Ruhavarrás. Kereskedelmi szakok. Gyorsírás és minden sport. Folyó meleg- és hidegvíz. Szép Terrasse-kert. Internatus, főinternatus és kintlakás (exinternatus.) Közel az egyetemhez.

HIREK

Vége a nyárnak

Mindenekelőtt: ez a cikk akkor is érvelnyes, ha megjelenésének napja véletlenül napos időre virrad. Azért megnyugtathatunk mindenkit — mégis itt van a vénasszonyok nyara.

Hát igen. A vénasszonyok nyara itt van, de hol vannak a vénasszonyok? Ez a species ma, az pion-nagyvintamák, szakszofón-matróna és pütyögő dedőreganyák korában egyszerűen elveszett. Az ősz, a sárga, nyújas évszak, a publikumot vesztette el bennük. Ezuttal majd üres hűzák előtt játszhat.

Most a hulló falevél és a rozsdaszínű avar, a felöltő, a nátha konjunkturája jön. Ónagysága ősi melankóliát tanul Erdős Renée műveiből és drukkol az új kalapért, amelynek olyan a pereme, mintha inzultáltak volna. Mindent összevetve: ó, isteni évszak!

Az ősz vére a bor, bére a szidalom. Olyan, mint egy tülyű zeneszerző: senki se szereti, de muszáj vele énekelni a reirént.

Haldoklás? Az enyészet szaka? A régi iskola így tanítja, de nem igaz. Az ősz se mindenkinek ősz. Nyáron is láttam már meghalt tudóhajost, viszont októberben is láttam szerelmet bimbózni. Mi meg élünk, csak a természet hal meg, annak pedig könnyű: százezer élete van. Pár sextillió falevél lehull? Pár ezer munkanélküli munkához jut az összesöprésnél. Mindennek megvan a napos oldala. Az ősznek is.

Most végre azt is megtudtam, hogy mitől döglök a légy. Hát az őszől.

Egy negyvenöt év körül asszony mesélte: — Tudja, kérem, direkt neki ez az ősz. Ilyenkor még annak is örülni tudok, hogy nem vagyok — fiatal. Ősszel divatos táradtnak lenni. Másszóval: rezón a szarkaláb.

„Még nyílnak a völgyben a kerti virágok”. Mi jut eszembe erről — az ősz? Dehogy. Hanem ez: Petőfi a völgénység napjaiban nem volt kénytelen virágüzletben vásárolni a hódoló szerelem illatos szimbólumait. Jelentékevny megtakarítást érhetett el.

Minden évszak tulajdonképpen csak impresszió. Sokszor egy friss melódia jelenti számomra a tavaszt, egy szál kinyílt rózsza a nyarat, egyetlen fázós borzongás a telet és egyetlen csokor ősz hajszál az őszet. (—)

— IDŐPROGNÓZIS. Meleg, esőre hajló idő várható, hőemelkedéssel.

— Létrejött a megegyezés a Vatikán és az olasz kormány között. Rómából jelentik: A Vatikán és az olasz kormány között folyó tárgyalások ma befejezést nyertek. A konfliktust sikerült elsimítani és ezzel újra létrejött a megegyezés a Quirinal és a Vatikán között.

— A háborús tartozások revíziója. Párisból jelentik: Az Agence Financiere Economic jól értesült információ alapján közli, hogy az amerikai kormány újabb akciót kezdeményez a háborús tartozások revíziójának érdekében. A komoly közgazdasági lap híre nemzetközi politikai körökben nagy érdeklődést váltott ki.

Hol a boldogság mostanában? Zsidó kórház-sorsjegy akciójában!

— Változások Arad megye főszolgabírói karában. Dumitrescu Gheorghe, aki eddig a földművelésiügyi minisztériumban hivatali főnökként működött, kinevezése folytán átvette a radnai főszolgabírói vezetését. A főszolgabírói ügyek vezetését ugyanis Stefanica György főbírónak Sebire való áthelyezése után Pop-Zaslo Simion világi főbíró vette át, aki most újra visszakerült Világosra. Amint értesülünk, a sebisi főbíró, Sircsai András salát kérésére nyugdíjazták.

— Megnyílik a jegyzői tanfolyam. Az arad megyei prefektúra felügyelete alatt működő jegyzői tanfolyam, — amint értesülünk — újra megnyílik. A felvételi vizsgákat szeptember hó 14, 15, és 16. napjain tartják meg a Iosif Vulcan-gimnázium épületében. A tanfolyamra, amelyet dr. Lázár Ágoston alispáni személyesen vezet, eddig már 60 jelentkezés történt.

Pénteken dől el az aradi magyar színház sorsa

Lehetőleg a régi színházi személyzetet kell leszerződíteni — A város vezetőségének álláspontja — Dr. Radu Cornel nyilatkozik —

Az aradi magyar színház új bérletének ügye ma már az általános érdeklődés közepontjában áll. A város vezetősége, élén Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnökkel, eleget tett a törvény által előírt követelményeknek. Határidőre bekérte a pályázatokat és meghallgatta az aradi magyarság több vezető-egyéniségét, akiknek véleménye — a bizottsági elnök előbbi nyilatkozatai szerint — bizonyára döntő módon fogják befolyásolni az interimár-bizottság pénteki ülésének határozatát. Dr. Janovics Jenő tegnap délután személyesen vette meg részletes előterjesztését Radu dr. előtt az aradi színiévvaddal kapcsolatos tervéről. Radu dr. felette áll annak, hogy akár érzelmi, akár más okokból kifolyólag tárgyilagosságát befolyásoltatni hagyja és ez az álláspont nyilatkozik meg abban a pár szóban is, amelyet az Aradi Közlöny nyilvánossága számára mondott:

— Ki kell jelentenem, — mondotta Radu Cornel dr. — hogy az aradi színház magyar színiévvadjának új bérletére vonatkozólag tény-

Lepkehullás

A bucsuzó Nyár fáradtan átsuhan a városban és megkezdte fátyolát, amely hold-sugárból, virágillatból és lepkeszárnyból volt fonva. A fák, amelyeknek lombjai már sejtelenesen érzik a közelgő Ősz, vágakozva akasztottak bele ebbe a fátyolba az ég felé nyúló ágai hegyével, amelyekről már sárgásan perregnek a levelek. És a levelekkel együtt leperegtek a Nyár fátyolából az apró, fehér kis lepkék, amelyek ma este elrejték a várost. Mint apró kis foszlányok szitáltak a levegőben, táncoltak körül a kirakatok villanylámpáit, röpökdtek körül a járókelőket. Azután holtra fáradtan, mint a halott falevelek, ők is lehullottak a földre. Fehéren és életlenül. Ugy néztek ki, mint egy-egy nagy hópehely az ucca sarában. Mintha a bucsuzó Nyár fehér fátyolából a közelgő Tél küldött volna előre üzenetet...

Legújabb, legolcsóbb őszi újdonságok

I. SCHUTZ-nál.

— A lázítással vádolt képviselő ügye a törvényszék előtt. Bucurestiből jelentik: A tárgyvisteli törvényszék ma foglalkozott a tegnap letartóztatott Spineanu Cezár volt képviselő ügyével, aki ellen, mint ismeretes, az a vád, hogy ő szervezte meg a sperieteni „parasztlázadást”. A tárgyalás ideje alatt a törvényszék előtt legálmas jelenetek játszódtak le és nagytömegű parasztság tüntetni kezdett a letartóztatott Spineanu érdekében. A tanúk is melléte vallottak és kijelentették, hogy a kérdéses időben, de már hosszabb ideje nem látták Spineanut a faluban. A törvényszéki vádlóanács döntése egyelőre ismeretlen.

— Nemzetközi fogorvos-kongresszus Budapesten. Budapestről jelentik: Ma ünnepléses ke-retek között megnyílt Budapesten az első nemzetközi fogorvos-kongresszus. Huszonhárom ország képviselőiben a kongresszuson 1100 fogorvos jelent meg.

— Banker Klára diplomás francia tanárnő oktatását megkezdte. Bolius-palota 3. Kapu II/16.

— Nagy sikkasztás a Dombóvári Községi Banknál. Dombóvárról jelentik: A Dombóvári Községi Banknál ma általános meglepetésre nagy sikkasztásnak jöttek a nyomára. A pénztár hiánya egyelőre 180.000 pengő. Bizonyos gyantokok amelleit szólnak, hogy a sikkasztást a pénztárvezető ügyvezető-igazgatója, Gold Követte el. A nyomozó hatóságok azonban későn indultak a sikkasztó bankigazgató letartóztatására, mert az értesült a felfedezésről és megszökött. A rendőrség két egyént, kiknek neveit a nyomozás érdekében még nem hozták nyilvánosságra, letartóztatott, mert alaposnak látszik a gyanu, hogy bántársai voltak a megszökött Goldnak.

leg az interimár-bizottság pénteki ülésén történik döntés. Tehát: sem én, sem más nem gyakorolunk semmiféle befolyást a tárgyilagosságot kialakulására. Ma még én magam sem tudom, hogy ez a döntés megszületik-e péntek délután, hiszen lehetséges az is, hogy csupán a város színiügyi-bizottsága tesz jelentést. Am ezt meg fogjuk látni. Annyi történt, hogy a magyar színiévvad bérletére beérkezett ajánlatokat a város illetékes osztályának adtam át addig is tanulmányozás végett.

— A később kialakuló helyzethez — mondotta Radu dr. — mindössze annyi hozzáfűznék valóm van, hogy a város vezetőségének gondja volt arra, hogy — akárki is kapja meg a bérletet a pályázók közül — a színház régi technikai és művészi személyzete lehetőleg újra elhelyezkedéshez jusson. Ezzel is könnyítünk az intellektuális munkanélküliség mai helyzetén. A művészi személyzet alatt természetesen a színházi zenészeket értem, mert hiszen a színészek ügye a színiigazgató programjába tartozik.

Betöltik az üresedésben levő arad megyei jegyzői állásokat

Véleményező bizottság ülése a prefektúrán. Az arad megyei üresedésben lévő jegyzői állások betöltésére vonatkozólag, — amint annak idején közöltük — a prefektúra nyilvános pályázatot hirdetett. Hét jegyzői állás van jelenleg üresedésben a megye területén és ezt a számot jóval meghaladó számú ajánlat érkezett be dr. Lázár Ágoston hivatalába. Értesülésünk szerint, a beérkezett ajánlatok felett pénteken délelőtt ül össze a véleményező bizottság, amelynek tagjai dr. Serba u Cyörgy megyei prefektus, Lázár Ágoston dr. alispán és Mladin főszolgabíró. A bizottságnak élén a temesvári kerületi igazgatóság vezetője, Peter Iulian dr. bánti kormányzó, mint véleményező működik és így valószínű, hogy a bizottság pénteki ülésén Peter dr. is részt vesz.

A véleményező bizottságnak tárgysorozatán az üresedésben lévő jegyzői állások sorsa feletti döntésen kívül, még több, a megye adminisztrációjára vonatkozó tárgysorozati pont szerepel. Ezek között kiemelkedik az uti kinevezések és a szolgálati okokból történő áthelyezések tárgysorozati pontja, amelyről azonban mindeztideig nem szivárgott ki semmi konkrét adat.

— Munkabeosztás a városi mozi-igazgatóságban. Ciungan Aurel új kinevezéséről adtunk hírt legutóbb. Kiegészítésül közöljük, hogy Ciungan, aki mint a városi moziigazgatósághoz beosztott di-nok huzamosabb időn át a személyazonossági bizonyítványok kiállítás osztályára nyert szolgálati beosztást, tulajdonképpen csak régi szolgálati helyét foglalta el újra a mozi-ügyosztályon, ahol segédtitkár minőségben működik továbbra is.

15 személyes Autótaxi járat Arad — Oradea között

szeptember 4-től indul egyelőre Fekete Báránytól reggel 6-kor. Oradeáról vissza délután fél 5 órakor. — Kényelmes, üzembiztos. Menetidő 3.15.

— Letartóztatott betörők. Tiplea dr. vizsgálóbíró — mint az Aradi Közlöny megírta — a tegnapi nap folyamán letartóztatásba helyezte Bachmann Gusztáv és Russu Sava rovottmult betörőket, akik a Kádas-telepen követtek el betörést. Az aradi törvényszék vádlóanácsa ma délelőtt mindkét betörő letartóztatását jóváhagyta.

Nagy tombola és táncestély szombaton a Városi Kávéházban

— **Uj Italmérések nyitása.** Az aradi rendőrség nyilvántartási osztályának tudomására jutott, hogy nagyon sokan vannak olyanok, akik mikor hodega engedély iránti kérvényüket beadják, az üzletüket ezzel egyidejűleg megnyitják. A rendőrség ma közli a belügyminiszter néhány nap előtt kelt rendeletét, mely szerint az üzleteket csak akkor szabad megnyitni, mikor az engedély megérkezik. A rendelet ellen vétőknek az engedélyt nem adják ki és szigorúan megbüntetik.

— **Szülővárosa ünnepte a világbanok Halassy Olivért.** Ujpestről jelentik: Ujpest, vitéz Halassy Olivér szülővárosa nagy ünnepléssel készül fogadni a nemzetközi sport magyar hőst, az 1500 méteres gyorsúszás magyar világbajnokát. Vitéz Halassy Olivér, mint ismeretes, számtal az újpesti városházán. Tiszteletétársal a város büszkeségét és szeretett kartársukat ezüstkoszorúval kívánják fogadni, az újpesti független párt pedig díszvacsorát ad a hazatérő egész győztes úszócsapat tiszteletére.

— **Ma a hentes, mészáros, pincér, pék, cukrász, szakács, gyertyás, horbély, könyvkötő és nyomdász iparostanulók traktóznak.**

— **Az aradi vendéglők és kávéházak zárórata.** Az aradi rendőrség ma érdekes rendeletet adott ki, mely méltán nagy feltűnést fog kelteni az összes aradi kávéház- és vendéglőtulajdonosok körében. A rendelet értelmében mindazok a kávéház- és vendéglőtulajdonosok, akik a törvényes zárórát meg akarják hosszabbítani, kötelesek ezt előre bejelenteni a rendőrségen és a hosszabbítás illetékét befizetni. Azok ellen, akik a rendeletet megszegik, az aradi járásbírószágon eljárást indítanak meg és kávéházukat, illetve vendéglőiket az első alkalommal 10 napra bezárják.

— **Leendő anyáknak kellő figyelmet kell fordítani arra, hogy bélműködésük rendben legyen, ez pedig a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által érhető el.** Nőorvosi klinikák vezetői egyhangúlag dicsérik a valódi **Ferenc József** vizet, mert könnyen bevehető és rendkívül enyhe hatása gyorsan és minden kellemetlenség nélkül jelentkezik. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Működvelő előadás Pankotán.** A pankotai Román Club nagyszerűen sikerült mulatságot rendezett a Dácia-szálló összes termeiben. Az estélyen változatos műsor után a fiatalság pompás zenekar hangjai mellett a kora hajnali órákig táncolt. A jól sikerült műsoros elődások mellett meghazudtoló színészi készséggel Hajduk Zakariás, Dimitri Radu, Vaban Simion, Teodor Hajduk, Ioan Blai, Livia Vestean, Stefan Balasiu, S. Valian, G. Vagalan és Livia Burza működtek közre az őszinte siker érdekében.

**Az elegáns világba
Gladys a legjobb márka
Ha Gladys cipőkrémet használja
Cipője a kritikát kiállja.**

— **Erdélyi Turista.** Most jelen meg az Erdélyi Turista című évnegyedes folyóirat kettős nyári száma, mely ezúttal is változatos, gazdag tartalmával, szép kiállításával kelthet érdeklődést. Kiadóhivatal: Brassó, Szent János-utca 7.

— **Református estély Pankotán.** A pankotai református nők szövetsége jól sikerült műsoros estélyt rendezett a pankotai szegény gyermekek felségélyezése érdekében. A program igen nívós volt és a nagyszerű számok között Albisi zeneszerző előadása élénk tetszéssel találkozott. Kun Zoltán ottani református lelkész meleg szavakban üdvözölte az estély közönségét és bekonferálta a műsorszámokat. Utána cigányzene kíséretében Albisi K. adta elő kedves melódiájú dalait. A nagy tapssal jutalmazott zeneszámok után egy bohózat került színpadra, amelyet Paritka Julis, Bundisch Anti és Jenei Gyula adtak elő élénk siker kíséretében. Majd több zeneszám és bohózat előadása után Kun Zoltán tartott záróbeszédet. Előadás után reggelig tartó tánc következett.

Felrobbant egy vegyészeti gyár Páris mellett

Halottak és sebesültek — A romok alól a munkások segélykiáltása hallatszik
Párisból jelentik: Ma délelőtt borzalmas robbanás történt Páris közelében. A Bezone vegyészeti gyár eddig még ki nem derített okok következtében felrobbant és pillanatok alatt a szoros értelmében mint egy kártyavár összeomlott. A robbanás a gyár munkásait az épület romjai alá temette.

Eddig két halottat és 15 sebesültet ástak ki a

romok alól. A sebesültek állapota reménytelen. A tomhalmaz alól a munkások kétségbeesett segélykiáltással hallatszanak. A robbanás után az összedőlt falak kigyulladtak és a tüzet csak nagy fáradtsággal sikerült eloltani. A kár összegét eddig még nem tudták megállapítani és általános az a vélemény, hogy ehhez hasonló robbanás hosszú idő óta nem következett be.

73 ezer pengőt kísérelt meg repülőgépen

Tabakovics Dusán, kicsempészni Magyarországból a Magyar Nemzeti Bank elnök-igazgatója jelentette fel személyesen a nagyszabású csempész-kíséreltet — Weintraub bankár védekezik a csempészes vádjá ellen —

Budapestről jelentik: Általános szenzációt keltett ma a budapesti főkapitányságon Tabakovics Dusán, a Magyar Nemzeti Bank elnökigazgatójának megjelentése. Tabakovics bejelentette a rendőrfőkapitányságon, hogy ma délután 2 órakor a Mátyásföldi-repülőtérről Weintraub Oszkár budapesti bankár repülőgépen külföldre akart utazni. Külföldi útja alkalmából a bankár 73 ezer pengőt kísérelt meg magával kivinni, amit nem vallott be a vámörsegen. A vámőr azonban gyanút fogott és megghisított a bankár elutazását.

A bejelentés nyomán azonnal detektívek szállottak ki Weintraubnak Vilmos császár-ut

34. szám alatti lakására, ahonnan a bankárt előállították a rendőrfőkapitányságra. Weintraub nem tagadta, hogy megkísérelte a 73 ezer pengő kivitelét az országból, de arra hivatkozott, hogy ugyanennyi pengőt külföldről már be is hozott az országba, amit a hegyeshalmi vámkiirendeltség irásával is igazolni tud. Így tehát a fennálló törvény rendelkezése értelmében joga lett volna ugyanezt a pengőmennyiséget ki is vinni az országból. Weintraub bankár esetének elbírálását feszült figyelemmel várja a magyar jogászvilág, mert kísérelte veszélyes precedensként szolgálhat későbbi utazói számára.

— **Rendelet a nyilvántartott nőkről.** A rendőrség erkölcsrendészeti osztálya ma a városi tanács egy korábbi rendelete alapján a hatóságilag nyilvántartott nőknek szigorúan megtiltja nappal a város bármely utcájában a sétálást. Este kilenc óra után a Vörösmarty, Atzél Péter, Forray, Deák Ferenc-ut. Kulturpalota-tér, Szabadság-tér, Erzsébet körút, Apponyi-körút, Andrássy-ut és József főherceg-ut kivételével, minden utcán sétálhatnak. Azokat a nőket, akik a rendelet ellen vétettek, fegházzal büntetik.

— **Zamfirné Korányi Klára zongoratanítását** régi növendékei részére szeptember 15-től, új kezdők és haladók részére szeptember 5-től megkezdte. Jelentkezni délután 2—5-ig Földes-palota, II. emelet.

— **Orvosi hír.** Dr. Kürzet Károly fogorvos rendelőjét áthelyezte Str. Iosif Vulcan (Kazinczy-utca) 4. szám alá, földszint.

— **Dr. Windholz Béla** szülész nőorvos hazaérkezett és rendelését a Therapia-szanaszatóriumban Str. Iosif Vulcan (Kazinczy-utca) 8. szám ismét megkezdte.

— **Árverés az aradi rendőrségen.** Az aradi rendőrség felhívja az érdeklődők figyelmét, hogy szeptember 8-án a talált tárgyakat nyilvánosan elárverezik. Az árverezni szándékozók szeptember 8-án reggel jelentkezzenek a rendőrség büntügyi osztályán.

— **Rosenberg Boris** ritmikus tánc- és tornaiskoláját szeptember 15-én nyitja meg. Felnőttek és gyermekek külön kurzusa, férfiak részére torna. Beiratkozás naponta délelőtt 9—11 között: Strada Cloșca 8.

— **Télien ért betörő.** Ritka 16 korást est-tól tegnap este az aradi rendőrség büntügyi osztálya. A szolgálatos detektív tegnap este inspekciós körútját végezte; mikor a Szabadság-térről a Forray-utca felé haladt, észre vette, hogy egy alak valami terhet cipel a hátán és gyorsan el akar illani az utcában feltűnő detektív elől. A detektív utána ment és csakhamar elcsípte a menekülő alakot. Igazolatlanság után kiderült, hogy Ujvári János ismert és körözött betörő került a rendőrség kezére. Ujvári egy zsákot vitt a hátán, melyben három kacska volt s melynek eredetéről nem akar semmi felvilágosítással szolgálni. Ujvárit a rendőrségen letartóztatták, kihallgatása után ártották az aradi ügyészségnek.

— **Csalás a biciklivel.** Az aradi rendőrségen előállították Bokor Pál 37 éves munkást, aki biciklijének nem tudta rendőrségi igazolványát előmutatni az öt igazoltató rendőrnök. Bokor a rendőrségen azt vallotta, hogy a gépet Beregi Kálmán kerékpárkereskedőtől vásárolta, de még nem jelentette be. A rendőrségen a kerékpárt tüzetesebb vizsgálat alá vették és kiderült, hogy a gép nem új, hanem egy régi váz át van lakkozva és hamis gyári számmal van ellátva. A rendőrségről az ügyet áttették az ügyészségre, ahol Beregi Kálmán ellen csalás miatt megindítják az eljárást.

A vonatok nyugati, az órák keleti időszámítás szerint járnak október elsejétől

Bucurestiből jelentik: Az a törvény, amelyet a parlament tavaszi ülészakán szavaztak meg s amely elrendelte, hogy Románia területén a közép-európai időszámítást vezessék be, így intézkedik, hogy október elsején ismét visszaállítják az impérium-változás óta használatos és a romániai viszonyoknak mindenben megfelelő kelet-európai időszámítást.

Október elsejétől már csak egy hónap választ el s így már rövid idő múlva új órabecslásra és napirendre kell felkészülniök az ország lakóinak. A törvény rendelkezése szerint a kelet-európai időszámításra való visszatérés a következő módon történik:

Szeptember 30-án éjszaka 12 órakor az órákat 1 teljes órával kell előre vinni.

Ez a rendelkezés azonban nem vonatkozik az államvasutak időszámítására. A CFR időszámítása október elseje után is továbbra a közép-európai idő szerint igazodik, mert ezt az időszámítást a téli menetrend érvényességének tartamára is meg kell tartani.

Így aztán a jövő hónaptól kezdődőleg előáll az a furcsa és európaszerte egyedülálló helyzet, hogy Románia területén kétféle időszámítás lesz, előreláthatólag mindenféle zavarkra és kellemetlenségekre adva majd okot.

Az aradi öreg színházépület ifjodását

Nem fejezték be a vén épület renoválását — megakasztotta a politika

Az interimár-bizottság belátta, hogy nem lehet fél munkát végezni és új pályázatot írt ki a renoválásra

Régi problémája Aradváros vezetőségének a városi színház épülete, amely a város egyik legkiemelkedőbb helyén áll és így, annál feltűnőbb módon ütött el az őt környező, jóval modernebb és jobb karban tartott épületektől. Mi tagadás, megvénhedett egy kissé az öreg épület, a falai erősen kíváncsoznak az erősítő malter és a megszépítő festék után, amelyekből hosszú időn át fosztották meg a nehéz pénzügyi helyzet, a politika gondjai, meg az arra hivatott és kötelezett funkcionáriusok érdeklődés hiánya.

Ez év tavaszán az öreg ház helyzete egyre tarthatatlanabbá változott. A színházi bejárat frontján elkerülhetetlenül szükségessé vált a renoválási munkálatok megkezdése. Sokan örömmel látták Aradon az épületnek a Bohus-palota felé eső frontján felemelkedő építési állványok kusza erdejét, amely alól lassan-lassan egyre fiatalodó homlokkal tekintett ki a vén épület. Jól esett a szemnek ránézni erre a megifjodott homlokzatra, amely vidáman ragyogott a napfényben. De aztán hirtelen megakadt az öreg színház megifjodásának lassu folyamata. A politika fordulata új helyzetet teremtett ott, ahol többek között az aradi színházépület steinachi műtétjét is irányi-

tották és mielőtt a gyümölcsöző ősz beköszöntött volna, megszakadtak a renoválási munkálatok. Ott állott a vén épülettomb újra magára hagyatva, mint egy kivénült dandy, akinek a félarcát pajkos görlek kendőzték ki, hogy annál kirívóbb legyen a másik fél fonyadt roskatagsága...

Ha nem is ezen a tényen esett meg a városi interimár-bizottság szíve, annyi tény, hogy a legutóbbi bizottsági ülésen, hosszú hallgatás és csend után, újra napirendre került az aradi színház épületének renoválási ügye. Az interimár-bizottság ugyanis belátta, hogy csupán egyharmad-munkát végeztek azok, akik az épület három fal-frontja közül csupán a legkacérabbat, a korzó felőli részt javították ki: szükség van arra, hogy a másik kettő is sorra kerüljön, — mielőtt még a már kijavított is hozzájuk öregedne. Az interimár-bizottság ezért Radu Cornel dr. bizottsági elnök előterjesztésére elhatározta, hogy új, nyilvános pályázatot ír ki a színházépület másik két frontjának helyrehozására is. Erre a célra a város vezetősége 300.000 lejt irányzott elő: bizonyosra vehető tehát, hogy még az új színiévad beállta előtt akad Aradon vállalkozó, aki vállalja Thália aradi templomának további és befejező fiatalítási műtétjét.

Az aradi idegen-ellenőrző bizottság munkája

A revízió során a kérvényezők 19 százalékát utasították ki az ország területéről

Több száz idegen állampolgárnak képezte Aradon évről-évre komoly gondját az idegen-revízió, amelynek során be kell nyújtaniuk az illetékes hatóságokhoz összes okmányaikat, hogy döntsenek afölött: itt maradhatnak-e továbbra is az országban, vagy pedig a határon túl kell-e új existenciát teremteniük. Vannak köztük sokan olyanok, akik több, mint egy évtizede laknak az országban, rendszeren fizetnek adót és, akiket még mindig idegeneknek tekintenek.

Ez évben a munkafelügyelőségre 694 családfő nyújtotta be kérvényét, amelyben tartózkodási engedélyének meghosszabbítását kérte. A revíziós bizottság munkája a napokban nyert befejezést és annak eredményeképpen 429 családfő kapott 1932. június elsejéig tartózkodási engedélyt, azzal a joggal, hogy az országban foglalkozást üzzön, vagy munkát vállaljon. A 429 idegen közül 98-an önállóan üzk foglalkozásukat, míg 331-en, mint alkalmazottak dolgozhatnak. A kérvényezők közül 127-en kaptak tartózkodási engedélyt 1932. június elsejéig, anélkül, hogy az országban foglalkozást üzhetnének. Ötnek a kérvénye fölött nem döntött a revíziós bizottság és ezeknek az iratait felküldték a minisztériumba. Egy pedig meghalt, még mielőtt a revíziós bizottság dönthetett volna a sorsa fölött.

A revízió során ebben az esztendőben a befutott 694 kérvény közül 132-öt utasítottak vissza, ami az összes kérvények 19 százalékának felel meg. Érdekes megemlíteni, hogy az elmúlt évben is a kérvényezők 19 százalékát utasította vissza a revíziós bizottság. Ezerkilencszázharmadban ugyanis 890 idegen kérte tartózkodási engedélyének meghosszabbítását és ezek közül 172-t utasítottak vissza.

Az ez évben benyújtott 692 kérvény természetesen csak 694 családfőt jelent, míg ezeknek hozzátartozói a következőképpen oszlottak meg: 137 nő és 100 gyermek. A nők közül 15-öt utasítottak vissza, míg a gyermekek közül 17-et. Ezek a gyermekek természetesen azon családfők gyermekei, akiknek kérvényét a bizottság elutasította. Azok, akiket a bizottság végleg elutasított, legkésőbb az év november tizedikéig el kell, hogy hagyják az ország területét.

SPORT KÖZLÖNY

A Spárta kiverte a milánói Juventust a Középeurópai Kupa küzdelméből

Spárta—Juventus 3:2 (1:1.)

Bécsből jelentik: A Holie Warte-i gyepen, mint semleges helyen ütközött meg harmadszor a prágai Spárta a milánói Juventus-al a Középeurópai Kupa küzdelmei során. Első ízben Prágában találkoztak a csapatok, míg a második mérkőzés színhelye a Juventus otthona, Milánó volt. A csapatok ottlómukban győztek, de a két mérkőzés gólaránya egyforma volt és ezért került sor a harmadik meccsre is. A mai mérkőzést a Spárta eldöntetlen félidő után 3:2 arányban nyerte meg és ezáltal biztosította a továbbjutást a klasszikus díjért folyó küzdelemben, míg a Juventus kiesett. A Spárta legközelebbi ellenfele a WAC lesz, az a bécsi csapat, amely a Hungáriát verte ki.

Angliai meghívás vár

a magyar válogatott csapatra

Budapestről jelentik: A magyar válogatott csapatnak angliai meghívásra van kilátása, ugyanis az angol futball-szövetség meghívta az osztrák válogatottat a szigetsországi lejátszandó mérkőzésekre. Meisl Hugó, az osztrák futballpápa elküldötte feltételeit Angliába, de három mérkőzésért részesedés arányban minimálisan 1000 font sterlinget, mintegy 16 millió lejt kért. Nem valószínű, hogy az angolok elfogadják Meisl túlzott anyagi követeléseit. Meisl erre számít és rendkívül meleg hangon ajánlotta a magyar válogatottat, mint a középeurópai futball legmértőbb reprezentánsait. Valószínű, hogy az angolok Meisl levele után a magyar válogatottak mellett döntenek, habár az angol csapatok legutóbbi botrányos vendégszerelése miatt haragszanak a magyar csapatokra az angolok.

A válogatott mérkőzés előtt játszik le a Vasas és a BESZKÁR, valamint a Budai „11” és a DVTK közötti Magyar Kupa mérkőzéseket.

O Parkolai eredmények. Spárta kombinált—Jugendverein 5:3 (3:2). Nagy érdeklődés mellett lejátszott mérkőzést a nagyobb rutinu Spárta kombinált nyerte meg. A mérkőzést az első félidőben Weisz, a második félidőben Kleindl vezette.

Újra porondon a „Csikók”

Budapestről jelentik: A magyar második gárda, az úgynevezett „Csikók” csapatának sorozatos sikere arra készítette a magyar sport vezetőit, hogy azt a csapatot, amely a patinás magyar futball nevét felírissította, a magyar közönség előtt is bemutassa, ugyanis a „Csikók” még eddig nem szerepeltek otthonukban Magyarországon. A PLASZ-nak a zágrábi reprezentatívok személyében sikerült ellenfelet találni a fiatal magyar gárdának. Ezt a mérkőzést szeptember 8-án fogják lebonyolítani.

Máriássy Lajos dr. szövetségi kapitány a következőképpen állította össze a „Csikók” csapatát: Ujvári—Kövágó, Biró—Lázár, Sárosi, Szalai—Kóves I., Kovács II., Jakube, Bihámi, Belkó. Tartalékok: Háda, Flóra, Steiner II., Barátky és Paczolai lettek.

Ismét izzik a forradalom Spanyolországban

— Nyolc tábornokot letartóztattak — Rombol, zuz a tömeg —
Altalános sztrájk készül

Madridból jelentik: A politikai felelősség megállapítására kiküldött parlamentí bizottság javaslatára ma nyolc tábornokot tartóztattak le, akik *Primo de Rivera* diktatóriumában résztvettek. A letartóztatottak között van *Jordan* tábornok, Marokkó utolsó kormányzója is. Hírek szerint további szenzációs letartóztatások várhatók.

Saragossában a telefonmunkások sztrájkja tovább tart. A munkások ma több íggyverkeskedést megtámadtak, amelyeket kifosztottak. Valenciában a sztrájkoló pincérek a kávéházak berendezéseit összerombolták. A kormány erélyes intézkedéseket helyezett kilátásba a szindikalistákkal szemben.

Karthaginában tegnap a vasutas munkások sztrájkba léptek. Négy órai sztrájk után a munka felvételére szólították fel a munkásokat, akik a felszólításnak ellenszegültek, mire a hatóság katonaságot vezényelt a sztrájkolók ellen. A katonaság és a munkások között összeütközésre került a sor, majd később tárgyalások indultak meg a sztrájkolók és a kormány között.

Saragossában a karthaginai események hi-

rének vétele után az összes gyárak munkásai sztrájkba léptek. Itt is katonaságot vezényeltek ki a munkások ellen, az összeütközések folyamán a munkásoknak egy halottjuk és számos sebesültjük volt.

A katonaság fellépésének hírére az általános sztrájk veszedelmes kilengésekre engedett következtetni, miért is az összes üzleteket bezáratták, nehogy a tüntető tömeg azokat szétrombolja. Mindezek ellenére a kilengések egymást követték, az okozott kárt egymillió pesétára becsülik. A vidéken parasztsztrájk tört ki. A parasztnok terményeiket visszatartták, sőt egyes helyeken megsemmisítik és küldöttségük bejelentette, hogy minden kormányellenes akcióban együtt haladnak a sztrájkolókkal.

Itt írjuk meg, hogy az állam és az egyház viszonyának szabályozásával foglalkozó bizottság érdekes javaslatot tett. Eszerint a spanyol állam tízenegy éven át még hialandó fizetni a papokat, de haláluk után az utódjaik díjazását már nem vállalják. Valószínű, hogy a kormány vallási népszámlálást rendel el már a közeli jövőben. Az egyházi adót a kormány valószínűleg a további tízenegy évre is az egyháznak engedi át, hogy annak jövedelmét az egyház a papság javára fordíthassa.

TARKA ESEMÉNYEK

A világot a bogarak fogják elpusztítani — mondja egy angol tudós.

A College of Pestology elnökének, A. Moore Hogardnak az a véleménye, hogy a világot a bogarak fogják elpusztítani. Mr. Hogard egész életét a bogarak tanulmányozásának szentelte. — Nyugodtan állíthatom, hogy a bogarak nagyban készülnek az emberiség megtámadására — mondta Hogard — és az a véleményem, hogy el is fogják pusztítani. A baj az, hogy nem akarunk rájönni arra, hogy van egy uszvevezett bogárveszedelem és rem bűzdiünk ellene. Jellemzőképen arra, hogy a bogarak egyre jobban elhatalmasodnak, meg kell említenem, hogy amíg a háboru előtt a szunyog ismeretlen volt Angliában, ma alig van olyan ember, akit szunyog meg nem csipett volna. A bogarak azért fogják elpusztítani az emberiséget, mert minden energiájukat létfontosságú ösztönük kielégítésére összpontosítják. Míg mi emberek, nem tesszük ezt. Mindaddig, amíg hozzá nem fogunk a bogarak elleni rendszeres küzdelemhez, azt kell állítanom, hogy az emberiség egyik legnagyobb ellensége a bogárveszedelem.

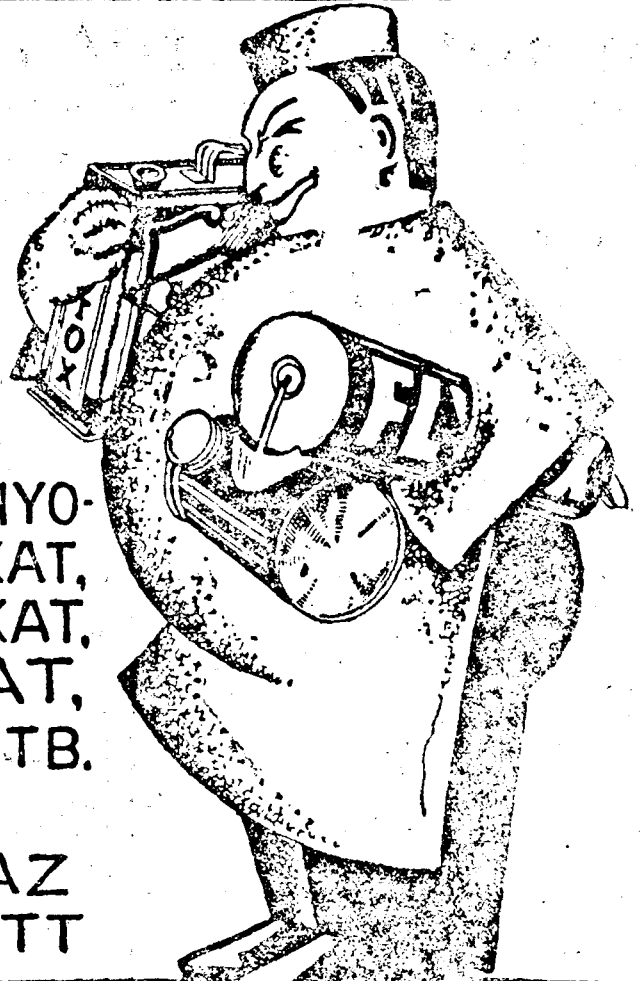
Alkoholcsempészes kábeluton. A Virgin-sziget lakosai — mondja egy washingtoni jelentés — valóban nem estek a fejük lágvára. Szomszágukat ugyanis egy tengeralatti cső segítségével elégitik ki, amely egy szomszédos angol fennhatóság alatt álló szigetről szállítja a jófajta itókát a „száraz” sziget lakosaihoz. Egy amerikai újságíró leplezte le ezt a különös alkoholcsempészt. A St. Thomas-sziget polgára — írja leplezésében az újságíró — jelt ad az alig háromnegyed mértéknyre levő Tortilára és az adott jelre kinyitnak egy csapot. A szomszédos polgár erre szálához illeszt egy gummicsovét és vigan issza a tortilai itókát. A gummicsonél természetesen ott áll a szigorú csapos, aki azonnal behajtja az itóka árát. St. Thomas szigetén van ugyan egyetlenegy prohibíós rendőr, ez azonban vagy nem tud, vagy nem akar tudni a tengeralatti gummicsov titokzatos szerepéről.

Rockefeller házvezetőnője kimerült! New-Yorkból jelentik: Az ifjabb Rockefeller házvezetőnője Európába jön piheneni, mert elfoglaltsága megviselte idegét. Hogyne fáradt volna ki egy esztendő alatt, amikor alig bírja az óriási ház vezetésével járó gondokat. Önagysága 75 szoba és 34 fürdőszoba fölött parancsnokol Rockefeller new-yorki palotájában, nem számítva a 37 főnyi személyzet lakosztályait. Alája tartozik még két könyvtáros-kisasszony, valamint egy művészeti tífkar. Személyesen felügyel a konyha vezetésére, valamint minden második nap befutó egy vagon virág célszerű elosztására a termekben. A Rockefeller-család nyáron tíz hétre vidéki kastélyába vonul, ahol 85 szobájuk van, amelyekben — a családi tradíció értelmében — állandóan 30 vendég vendégeskedik. A házvezetőnőnek még Rockefellerné ruhátára felett is örködnie kell, amelyet évente 100 új estélyi ruhával frissítenek fel. Ime, önagysága nagyon is megérdemli a pihenést!

Filmtársaság lavina alatt. Egy római filmtársaság Svájcban a Jungfrau hegyvidékén Guido Brisnone rendező vezetésével felvételeket készített. A kézirat egy közeli felvételt ír elő egy lezuháló lavínával, aminek megvalósítására egy nagy hófalat dinamittal felrobbantottak. A robbanás ereje sokkal nagyobb volt, mint tervezték úgy, hogy a lavina a rendező és a filmoperatőrt készülékekkel együtt kétszáz méter mélységbe magával ragadta egy gleccserre. Csak fáradságos és hosszas munka után sikerült a két embert életveszélyes helyzetéből kiszabadítani.

Új cseppkőbarlang. Egy kiránduló társaság, amely bécsiékből és triesztiékből állt, a posztumiai (adelsbergi) világhírű cseppkőbarlangban tett kirándulásuk alkalmával a barlangnak egy eddig még ismeretlen cseppkőszakaszát fedezte fel. Az új barlang négyszáz méter hosszú, száz méter széles és cseppkőképződményei az eddig ismert barlangrészeknél is sokkal szebbek és színdusab-
bak.

KÖVETELJEN
BIZTOSÍTÓ
KAPSZULÁT!

LEGYEKET, SZUNYOGOKAT, MOLYOKAT, SVÁBBOGARAKAT, POLOSKÁKAT, HANGYÁKAT, STB. BIZTOSAN PUSZTITJA AZ ILLATOSÍTOTT

FLY-TOX

KAPHATÓ: DROGUERIA, ILLATSZERTÁRAKBAN STB.
Nagybani lerakat: București, Str. Plantelor 26.

Szerzetesi élet az aradi minoritáknál

A franciskánus szerzetesek visszavonult életét élik szeptember elsejétől — Nagyszabású átalakítások a rendházban. Dr. Pázsiny Bonaventura rendfőnök nyilatkozata.

Az erdélyi Minorita-rend augusztus elején tartotta meg Aradon provinciális nagygyűlést, melyen a rend Rómából kiküldött generális asszisztense elnökletével olyértelmű határozatokat hoztak, hogy az erdélyi rendtartomány önként lemond azon kivételes engedelményekről, melyeket a magyarországi rendházak élveztek. Ezen határozat értelmében a tegnapi napon a rend tagjai visszatértek az általánosan viselt ruhájukhoz, egyrészt azért, hogy a rend egységes voltát külsőleg is nyilvánítsák, másrészt, hogy meg legyen a rend franciskánus karaktere, hogy méltán mondhassák magukat azon elődök utódjának, akik ezt az erdélyi provinciát alapították. A ruha egyébként nem mutat lényeges változást, csupán a fekete cingulust a franciskánus fehér öv váltotta fel.

Az aradi Minorita-rendházban már hetek óta folynak az építkezések. Falakat bontanak le, új lakosztályokat építenek, hogy a rend tagjai a határozatok értelmében a clauzurán belül élhessék a franciskánus szerzetesek visszavonult életét. Dr. Pázsiny Bonaventura, az erdélyi rendtartomány kiváló szellemi vezetője előzékenységgel vezette végig az átalakítások alatt álló rendház belső helyiségein az *Aradi Közlöny* munkatársát, akinek a rend belső életében történő változásokról a következőket mondotta:

— Amint az átalakítások elkészülnek, melyeknek munkálatai körülbelül három hetet vesznek igénybe, a gyűlésen hozott további határozatok végrehajtása is bekövetkezik. Bevezetjük a clauzurát, melynek értelmében világi személy nem léphet be a rend belső termeibe. E célból lesz azután egy fogadóterem, ahol világi látogatóinkat fogadhatjuk és elintézzhetjük külső ügyeinket. A clauzurán belül újabb lakosztályok épülnek, a rend tagjai lakást változtattak ugyanis. Azonkívül a könyvtárt helyezük el az uccai frontra és a volt könyvtárhelyi-

ségből kápolnát építünk, ahol a reggeli, esti ájtatoskodást az új határozat értelmében együtt kell végeznünk.

— A rend anyagi helyzetében is lényegesen változások, azonban ezek nem tartoznak a nyilvánosság elé. Nekem nem újdonság mindez — mondotta a rendfőnök mosolyogva. — Hiszen tizenkét évig éltam a római rendházban a franciskánus szerzetesek életmódja szerint. Az erdélyi rendtagok számára egyelőre még szokatlannak, de hát önként mondtunk le a kivételes engedelményekről az egyöntetűség külső nyilvánítása kedvéért, hogy az erdélyi provinciának külsőleg is meg legyen a franciskánus jellege.

Kedvezmények

a Bucurestibe utazóknak

A bucaresti-i Parcul Carol-ban megnyitandó *Aero, autó, rádió és villamossági kiállítás* alkalmából az államvasutak a Bucurestibe utazóknak 50 százalékos menetdíjkedvezményt nyújtanak, úgy oda mint vissza.

A vasuti díjmérséklethez hozzájárul még a „Realitatea Ilustrata” kedvezménye is, amely egy ingyenes ebédet, ingyen színházat, ingyen mozit, strandot és díjmentes belépést nyújt a kiállítás területére. Továbbá 25 százalékos engedményt eszközöl ki a hotelek és vendéglők áraiból. További kedvezményeket ad az érkezésnél: két autobus díjmentesen viszi az utasokat a hotelekhez, ugyancsak díjmentesen szállítja őket vissza a városból az állomásra. Illyképpen azoknak, akik Bucurestiben naponta 1000 lején felül költenének, csupán egy 150 lejes bon-füzetecskét kell vásárolniuk, melynek ellenében a „Realitatea Ilustrata” a fent felsorolt olcsó árakat és kedvezményeket nyújtja. Ezek a bon-füzetek minden erdélyi vasúti állomás újságos kioszkjánál kaphatók.

Aradi urilány Angliában

Második közlemény. — Egy Londonban élő svájci lány titkai — Kapukulcs a retikülben — London titkos varázsa — Tapasztalatok a boarding-houseban.

Az Aradi Közlöny egyik legutóbbi számában jelent meg Szibenliszt Resch Fernanda aradi urilány első, színes tollal megírt érdekes beszámolója az angol életről, melyet alkalma volt részletesen személyesen is megismerni. Alábbi, új cikkében az önálló, modern angol leány életéről írta meg egyéni megfigyeléseit.

Most pedig arról szeretnék írni, hogy idegenben mily gyorsan köt az ember barátságot.

A délutánt arra szántam, hogy rokonaimat meglátogatom, de sajnos eredménytelenül jártam és sajnáltam azt az időt, amit hasztalanul fecseleltem el. Mire pedig a boarding-houseba értem, épp vacsorához csegették.

Tudtam, hogy az angolok ebből az alkalmából kicsinosítják magukat aminek én is elég akartam tenni, de azt is tudtam, hogy előbb a sok lépcsővel is meg kell birkóznom.

Az ilyen boarding-house-ok tudniillik privát házak voltak még a háború előtt, melyek II—III emelet magasak. Az emeleteken vannak a hálószobák, földszinten a nappalik és a sou-terrainban az ebédlő és konyha. Szóval lépcsőkből kijut bőven.

Az új barátnők

Formaság ilyen vacsoránál nincs. Hét és nyolc óra között van vacsoraidő és mindenki akkor jön és megy amikor neki jól esik. A boarding-house vezetőnöje ül rendszerint az asztalfőn és ő is mutatja be egymásnak az újonnan érkezetteket. Szébbnél-szebb fiatal lányok voltak asztaltársaim (tudniillik, ez a hely leginkább fiatal leányok vagy önálló hölgyek ideiglenes otthona volt) kik közül kitűnt egy igen csinos szőke leány, ki szintén oly hallgatagon ült mint becses személyem.

Ugyátszik a rokonszenv kölcsönös volt és mi is beszédbe elegyedtünk egymással. Hát még amikor kisült, hogy mindketten a Kontinensről valók vagyunk. Erre fel már meghívott szobájába egy kis utóbeszélgetésre is.

Az új barátnőm ezután Miss Standfastnak bejelentette, hogy én az estét nála töltöm, de egyúttal biztosította a Miss-t, hogy még éjfél előtt hazahoz.

Mivel kérdőn néztem reá, rögtön megmagyarázta, hogy ő nem lakik ebben az épületben, hanem a mellékucában, de ez szintén a Miss vezetése alá esik és mivel még újdonsült angol vagyok, így elvárja a Miss, hogy tudjon holléteimről.

Hisz alapjában véve csak formaság az egész és a Miss-nek nagyon mindegy, hogy mit csinálnak itt a leányok. De mivel minden egyes leányért ő felelős, így tudnia kell a dolgokat, mert London oly nagy, hogy könnyen eltűnik itt valaki.

A szerelem mindenütt egyforma

Ezen már nevettem és megfigyeltem: — Hogyan jövök majd vissza egyedül oly későn, ha ez a város oly veszélyes?! — Ettől ne féljen — mondotta most ő, én már 8 hónap óta élek itt, sokat járok egyedül, de biztosíthatom, hogy még eddig nem csett bántódásom.

Az uccák annak dacára, hogy már korán volt, csendesek voltak. Csak itt-ott lehetett látni siető embereket. A metsző szélről pedig egyenesen fölszisszentem.

— Maradjon csendben — szólt az új barátnőm — nem látja talán, hogy ezzel megzavarja azt a szerelmes párt?

Ilyenleg, nem messze tőlünk igen meghatóan bucsuzott egy szerelmes pár. Elmosolyodtam, mert arra gondoltam, hisz itt is minden olyan mint otthon.

Megálltunk. A barátnőm egy kis kulcsot húzott elő és otthonosan betuszkolt. — Tudja, nekünk itt megvan a magunk kapukulcsa, hogy járhatunk, kelhessünk ahogy jól esik. Csak egy szabály van; az, aki 10 óra után jön haza, leírja a nevét erre a kis papírtáblára azért, ha esetleg az egyik nyitva felejtene a kaput, de egyen-hol keresni a kintit.

Mialatt a harmadik emeletre felértünk, találkoztunk egynéhány estélyi ruhás leánnyal, akik egy-egy hideg fejbőlintással köszöntöttek. Láttam, hogy barátnőm arca kissé elborul, de nemsokára már ott ragyogott raita a pajkos öröm amint mondta: — Nos, most pedig legyen reá elkészülve, hogy feltárom maga előtt egy Londonban élő külföldi leány titkait!

Ha megszólalnak a hazai dalok.

Ezzel felrántott egy számozott aítót és beléptünk egy igen csinos, de mondhatnám épp oly kicsi szobába, mint az envém.

— Ez itt a zongorám — dicsekedett, — amelyet bérbe vettem. De van egy gramophonom is. Megjegyzem, megvan nekem többek között Liszt II. rapszodiája is, de ezt most ne játszuk el... Magának bizonyára még a füleiben van, hisz csak új jövevény itt, ahol a zenét nem érzik át úgy mint nálunk. Am ne nevessem ki, folytatta nevetve, van egy harmonikám is; ezen szoktam játszani otthoni dalokat és akkor olyan boldogság fog el... Ott vagyok olyankor a hegyek között, otthon. Svájcban...

— Ha úgy vágyik haza — kérdeztem, — hát miért marad itt, mi az, ami magát annyira Londonhoz köti?

— Látszik, hogy maga még nem ismeri, nem érti Londont — válaszolta.

— Ha azt mondom London az, amit nem tudok elhagyni, London ami egy külön világ, ami vonz úgy, ahogy van, ezzel a tarka életével, sajátosságaival és ha mégis itthagynom a hegyeimért, az otthonomért, úgy addig nincs nyugtom míg újból itt vagyok ebben a külön világban, hol pedig igen kis szerepet töltök be. Itt dolgozom, mint sok-sok leány a megélhetésért, persze apám cégénél, mert idegennek munkát vállalni itt nem szabad.

Hamis bárcák után kutatnak az aradi hivatalos kutatás az aradi pénzügyigazgatóságon — Fontos kihallgatások

Erdekes fordulat várható a feketeszesz-irton

Az Aradi Közlöny egyik legutóbbi számában beszámoltunk arról hogy a feketeszesz-üggyel kapcsolatban házkutatást tartottak egy pénzügyigazgatósági tisztviselő lakásán, aki annak idején, mint a kurticsi percep-cia vezetője működött.

Ma délelőtt aztán megjelent a pénzügyigazgatósági tisztviselő irodájában Tiplea Sándor vizsgálóbíró, aki a feketeszesz-ügyben a vizsgálatot vezeti és hivatali kutatást tartott a tisztviselő irodahelyiségében. A hivatali kutatásra az adott okot, hogy a vizsgálat alkalmával a tisztviselő nevével aláírott szesz-bárcákat foglaltak le Nagyváradon. A Taranu vezérfelügyelő által Nagyváradon folytatott vizsgálat során az a gyanú merült fel, hogy a szállítási bárcákat a pénzügyigazgatóságon kívül álló egyén, Samuel Mihály aradi lakos hozta forgalomba.

Az eddigi megállapítások alapján ma délutánra Taranu Victor vezérfelügyelő megidézte a pénzügyigazgatóságra az aradi Podgoria vállalat két tulajdonosát: dr. Neumann Miksát és Stein Sándort. A vezérfelügyelő azért idézte meg pénzügyigazgatósági irodájába Neumann dr.-t és Stern Sándort, hogy egyes lefoglalt szesz-bárcákat, valamint könyveket a pénzügyigazgatóság által vezetett nyilvántartásokkal összehasonlíthassák.

Délután négy órakor megérkezett a pénzügyigazgatóságra Tiplea Sándor vizsgálóbíró is aki szintén részt vett a kihallgatásokon. Ugy Neumann dr.-t, mint Stein Sándor: külön-külön és több ízben is kihallgatták és a pénzügyi vezérfelügyelő, valamint a vizsgálóbíró is főleg az iránt érdeklődött, hogy a feketeszesz kinek adották el és, hogy kikkel állottak

— Ugye, untatom már ezzel? Nos, meséljek hát az estéimről és ezzel egybekötve az angol leányokról, kiket őszintén szólva nem nagyon szeretek. Csak egy példával akarom illusztrálni, hogy mit tartok róluk:

Az angol nők önállósága

— Emlékszik azokra a leányokra kikkel a lépcsőházban találkoztunk? Én ugyanazokkal nagyon jóba voltam amikor édes apám és két bátyám itt volt meglátogatni. Együtt jártunk táncolni és a színházakba, de amióta férfiismerőseim elmentek, reám sem néznek. Ilyenek ők: csak addig kedvesek míg ez az érdekük. Egy millióval több nő él Londonban, mint férfi és mivel az angol nő büszke arra, ha férfivel mutatkozhat — annak dacára, hogy nem vár semmit mert szereti az önállóságát — hát a férfiak miatt kedvesek voltak ők is hozzám. Itt Angliában egy nőnek még az az előnye is megvan, hogyha férfi társaságban van, a férfi egyenlítő ki a nő kiadásait is ugymint: belépőjegy, tea vagy vacsora stb. Láthatia ebből is, hogy itt sok minden más. De ehhez hozzá kell szokni és ha valami rosszul esik, akkor itt van a zeném és akkor elfelejtem azt, hogy esetleg belőlem is lesz egyszer egy olyan elcsontosodott aggszüz, mint itt a boarding-houseban is van bőven.

— No de miért gondol maga ilyenekre, hisz nincs több 20 évnél és emellett még csinos is...?

Újból mosolyog, de lemondóan. — Nézzem csak körül Londonban, mennyi szép leány van a hivatalokban, az áruházakban, a tea házakban, sőt a liftnél is és — minden elképzelhető állásban. Ezek legtöbbször tisztában vannak azzal, hogy az élet nem nyújtja mindenkiknek a családi élet boldogságát.

— Nos, akkor mi marad az ilyen nők számára? A munka, az önállóság és esetleg egy kutya... Ez lesz idővel a legjobb barát és — Istenem — lehet másképp is.

A boarding-houseban nyert gondolatok tanulságával indultam el milfordi utamra és — bevallhatom, — örültem, hogy ennek a boarding-housebeli életnek vége szakadt.

Szibenliszt Resch Fernanda

üzleti összeköttetésben. A Podgoria tulajdonosai azonban erre nem tudtak választ adni, mivel kijelentették, hogy feketeszest nem adtak el és csak borszesz árusításával foglalkoztak.

A feketeszesz ügyében egyébként minden valószínűség szerint, érdekes fordulat fog beállni akkor, midőn a vizsgáló hatóságok már megejtették Samuel Mihály kihallgatását. A hatóságok ugyanis most arra vonatkozólag kívánnak megdönthetetlen adatokat gyűjteni, hogy a szeszgyárak hamis bárcákkal manipuláltak és, hogy a hamis bárcák gyártása a szeszgyárakban folyt.

Botrány az Amstel Bank hitelezői értekezletén

Egy színész negyedmillió dollárt veszített

Bécsből jelentik: Ismeretes, hogy az amsterdami Amstel Bank bukása alkalmával számos bécsi művész, színész vesztette el pénzét. Így többek között Max Pallenberg, a neves német karakterszínész egy negyedmillió dollárt veszített el. A bank hitelezőinek ülésén ma megjelent Pallenberg is, aki ott drámai jelenetet rögtönzött és az Amstel Bank igazgatóit gazembereknek és csirkefogóknak nevezte. Pallenberg kijelentette, hogy élete céljával fogja kitűzni a pénzügyi igazgatóinak kipellengérezését, akikről darabot írat és a vezérigazgató szerepét ő fogja eljátszani benne. A darabbal európai turnéra indul.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Az agrárhitelintézet megkezdi működését, de nem segíthet a gazdákon

Meg kell változtatni az alapításáról szóló törvényt —

Bucurestiből jelentik: Az Agrárhitelintézet szervezési munkálatai, amelynek 650 millió lejes alaptőkéje körül már annyi bonyodalom keletkezett, végre megkezdődtek. A hitelintézet alaptőkéjéhez szükséges összeget, mint ismeretes, még a legutóbbi francia kölcsön folyósítása alkalmával kapta meg az ország, azonban ezt az összeget annakidején a tisztviselők fizetésére használták fel. A Iorga-kormány kilátásba helyezte, hogy a 650 millió lejt rövidesen folyósítani fogja és így ennek reményében megindultak az Agrárhitelintézet szervezési munkálatai.

Nemrégiben rendeletet küldöttek széjjel azokba a megyékbe, amelyekben a falusi lakosság helyzete aránylag a legsúlyosabb, hogy gyűjtsenek össze statisztikai adatokat a földműves lakosság adósságairól és küldjenek referátumot arról, hogy hogyan lehetne a földművesek helyzetét javítani. Az eddig befutott adatokból ítélve a helyzet sokkal súlyosabb, mint azt bárki is előre gondolta. A földműveseket két kategóriába kell felosztani: az elsőbe tartoznak azok, akiknek ugynevezett nagy adósságaik vannak, a másodikba pedig azok, akiknek adósságai nem haladják meg egy hektár föld hozadékának értékét. A második kategória a földműveseknek mintegy hatvan szá-

zalékát teszi ki. Földjeiket ugyanis olyan adósságok terhelik, amelyek hektáronként nem haladják meg az öt-hatezer lejt. A befutott adatok szerint a fennmaradt százalékot hektáronként nyolc-tíz, de nem egyszer husz-harminc ezer lejes adósságok terhelik. Általában azonban nyolc-tizezer lejes a teher hektáronként, ami a földek mai árát tekintve abnormálisnak mondható.

Ezeket az adósságokat a megalakulandó Agrárhitelintézet sem tudná konvertálni, mivel a hitelintézet megalakításáról szóló törvény értelmében az intézet csak olyan agrár-adósságokat konvertálhat, amelyeknek összege nem haladja meg a birtok értékének a felét. A jelenleg előállott helyzet tehát az, hogy abban az esetben, ha tényleg szánálni akariák a mezőgazdaságot, úgy most, amikor már végre talán meg lesz az Agrárhitelintézet, meg kell változtatni az annak alapításáról szóló törvényt, mert a jelenlegi intézkedések mellett az intézet keze annyira meg lesz kötve, hogy édes-keveset segíthet majd az eladósodott földműves lakosságon. Egy másik fontos teendő lenne az is, hogy a tervbevetett 12 százalékos kamatot le szállítsák, mivel az a mai viszonyok között oly magas, hogy a gazdák csak a legnagyobb nehézségekkel tudnák fizetni.

Csődöt mondott a gabonaértékesítési törvény

Pang a gabonakereskedelem, mert nincs kellő finanszírozója — A kis vállalatok nagy serege marad le a megévő kereskedelmi versenyben is — Legalább száz-ezer vagon terményáru vár elszállításra

A bucuresti-i Argus feltűnéseltő cikkben foglalkozik a román terményexport kilátástalan helyzetével. „A belső gabonapiac helyzete — írja a lap — napról-napra nehezebbé válik, amelynek oka főleg abban rejlik, hogy a bankok nem képesek a gabonakereskedelem finanszírozására. A rendelkezésre álló saját eszközökkel éppen az idejű bőséges termés mellett, lehetetlen intenzívvé tenni a gabonakereskedelmet, mely az előző években állandóan pénzügyi intézetünk segítségével működött. A hitel és bizalom hiánya paralizálja a kereskedelmet működését, amely most néhány külföldi kölcsönrel támogatott cég kezében összpontosult.”

„Magától értetődik — írja az Argus — hogy a termelők érdeke az lenne, miszerint ezekkel a cégekkel a kis vállalatok nagy serege kolkurraljon, közöttük komoly és jóhírű cégek, amelyek saját eszközeikkel és banksegitéssel kedvezőbb árakat folyósíthatnak a termelőknek. A termény-export finanszírozása, a teljes erővel folyó őszi kampányban, alapvető fontosságú általános gazdasági életünkre és az illetékes állami köröknek nem kellene azt elhanyagolniuk. A Duna hajózhatóságának ideje alatt, mely december 15-ig tart, tehát még több mint 3 és fél hónapig, legalább 100 ezer vagon terményáru kellene elszállítani, míg a fennmaradt exportra szánt terményáru részére rendelkezésre állana a konstantai tengeri kikötő és szárazföldi exportállomásaink.”

„A termények aranyat jelentenek — írja tovább az Argus, — mert ellenükben deviza folyik be az országba. Éppen ezért a Banca Nationalának meg kellene könnyítenie a bankok számára a termény-exportot, mely a mai nyomott árak mellett nem is jelent a pénzügyi intézetekre nagyobb rizikót.” „A Banca Nationalának sürgősen közbe kell lépnie terménykereskedelem finanszírozására, mert a Banca Nationala az egyetlen faktor, mely e közbelépéssel, legalább is részben, enyhíteni tudja a krízist azzal, hogy a deviza beözönlését elősegíti.”

Eddig szól az Argus érdekes cikke, mely a Banca Nationala sürgős közbelépését kéri a terményexport támogatására. Elsősorban érdekes azért, mert a legjobb bizonyítéka annak,

hogy a prémiumrendszer a legkevésbé sem váltotta be a hozzáízütt reményeket. A prémiummal támogatott export pang, szállítások nincsenek és a külföld is meglehetősen óvatos a rendelésekben. A belső piacon pedig a pénzügyi megöli a piacot és a gabonakereskedők el sem juthatnak addig, hogy exportáljanak, mert nincsen pénzügyi a gabona felvásárlására. Ilyen körülmények között nagyon szomorú kilátás van a gabonakampányra, melynek pangására mi sem jellemzőbb, mint az, hogy az ország tizedsége a gabonavételre helyett a hüvelyes veteményekben mutatkozik kereslet.

Hogy a hatalmas gabonafeleslegtől, mely az ország mezőgazdaságát fojtogatja, hogyan fogja a kormány az országot tehermentesíteni, azt az egész ország közvéleménye várja. Annnyi bizonyos, hogy a gabonaértékesítési törvény nem felel meg a várakozásoknak és valami újabbról kell a kormánynak gondoskodnia.

Garanciát vállal az állam a nagy iparvállalatokért

Elkészült a törvénytervezet az ipari vállalatok kötvénykibocsátásáról — A kötvény beváltásáig az állam mentesül adósságainak visszafizetési kötelezettsége alól

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium elkészítette a törvénytervezetet az ipari vállalatok kötvénykibocsátásáról. A javaslat szerint a pénzügyminiszter felhatalmazást nyer arra, hogy az állam nevében garancia a nagyipari vállalatok kibocsátandó kötvényeit. A garancia az államnak az illető vállalatokkal szemben fennálló adóssága tekintetbevételével történik úgy, hogy a kötvények beváltásáig az állam is mentesül az adósság visszafizetésének kötelezettsége alól. A kötvények úgy a bel-, mint a külföldön forgalomba hozhatók lesznek s akár lejben, akár pedig valamelyik külföldi pénzügyintézetben fizethetők. Ilyen kötvényeket csak olyan iparvállalatok bocsáthatnak ki, amelyek legalább öt éve állanak fenn és minimálisan 500 millió befizetett alaptőkéjük van és nemzetvédelmi célokra szolgáló cikkeket gyártanak.

Ilyen vállalatok a kiskapusi, kudzsiri gyárak, a brassói repülőgépgyár, a Resica, a Petrozsényi

— A bányászati kormányzóság hatvan millió megtagarítása. A belügyminisztérium utasításához híven a bányászati kormányzóság hatáskörébe tartozó megyék és városok csökkentették az idei költségvetésüket. A csökkentett költségvetéseket Peter Iulian dr. kormányzó jóváhagyta. A kormányzóság területén a csökkentés hatvan milliót tesz ki.

— Leszállították a német kamatlábát. Berlinből jelentik: A német Birodalmi Bank központi tanácsa tegnap délután ülést tartott, amelyen a kamatlábak leszállításával foglalkoztak. Az ülésen elhatározták, hogy a kamatlábát nyolc százalékra, míg a lombardkamatlábát tíz százalékra szállítják le.

— A szeszérdekeltség ellenállást szerveznek meg a szeszmonopólium ellen. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium a szeszmonopólium törvénytervezetét az összes erkölcsi testületeknek megküldötte, melyek a szeszmonopóliumban érdekelve vannak. A pénzügyminisztérium az egyes testületektől a tervezet véleményezését kérte. Mint értesülünk a Szesz- és Borszesz-szindikátus, a Likörgyárosok és az Italmérők Szövetkezete együttes akciót szerveznek meg, amelynek célja az, hogy a szeszmonopólium tervezete ellen élesen állást foglaljon. Eddig az általános vélemény alakult ki, hogy a szeszmonopólium tervezete jelenlegi formájában nem mehet keresztül és a szeszmonopólium kérdésében kidolgozandó elaborátumok ennek a jegyében készülnek.

— Nagy áresések az angol bányáértékekben. Egy londoni kimutatás szerint az angol bányáértékekben szinte hihetetlenül nagy áresések következtek be egy év alatt. Így a Consolidated Goldfields papírjai 46 shillingről 1 shillingre, a Debeer's Defered papírjai 10 shillingről 3-ra, a Geduld értékei 76-ról 10-re, a Moderfonteind részvényei 992-ről 6-ra, a Radmines részvénye 65 shillingről 9-re, a Transval Consolidated Lands részvényei 35 shillingről 1 shillingre estek vissza.

— Az ezüst pénzértéke. Dr. Kunwald ismert német közgazdász az ezüstnek valutáris értékével foglalkozva azt követeli, hogy az egyes államok szüntessék be az ezüstpénznek mai formában való váltópénzzé való veretését, mivel ezeknek a váltópénzeknek az értéke meg sem közelíti a kényeszerértéket. Kunwald azt kívánja, hogy az ezüstpénz teljes értékű pénzeket verjenek, vagyis olyan súlyban verjék az ezüstpénzt, amennyit az valóban megér.

— Ford a munkásokért. Henry Ford felszólította gyárának nős munkásait, hogy kertjükben főzelékféléket kötelesek termesztelni és aki ennek az utasításnak nem tesz eleget, azt elbocsátja. A természetben szakemberek lesznek a munkásoknak segítségére. A munkanélküliségre való tekintettel Ford ilyen módon akar munkásainak helyzetét könnyíteni.

— Kölcsönről tárgyal Bulgária. Szófiából jelentik: A bolgár Nemzeti Bank ma megkezdte kölcsöntárgyalásait több előkelő francia pénzügyintézetrel. Bulgáriának ezidőszere 3-4 millió dollár rövidlejáratú kölcsönre van szüksége. A Bolgár Mezőgazdasági Hitelintézet a mai nap folyamán a kamatlábát 12 százalékról 10 százalékra szállította le.

Bányaművek és az Astra aradi vagongyár. A kötvények husz éven belül amortizálандók. A kamat nagyságát később állapítják meg. Az állam a garancián kívül adómentességet is biztosít a papiroknak. A tervezet az Adeverul közli és megjegyzi, hogy abból nem lehet látni, vajon az állam ezen a módon mentesül-e a vállalatokkal szemben fennálló adósságaitól, vagy sem.

— Hírek egy bucuresti-i nagyszabású pénzügyi tranzakcióról. Bucurestiből jelentik: A főváros pénzügyi köreiből az utóbbi napokban nagyszabású pénzügyi tranzakcióról terjedtek el hírek, amelyek arról tudnak, hogy a Banca de Scont, a Banca Generala, a Banca Agricola és a Banca Berkovitz fuzióra készülnek. A hír természetesen nagy feltűnést keltett, mára azonban a lapok a legkérekebben dementálják ezt a kombinációt.

Cirkot és cirekmagot minden mendység-vásárolók

ELEK GYÖRGY seprőgyár
Budapest, VI., Kartács-uca 22.
Táviratcim: ELEKBESÉN.
Telefonszám: Budapest 931-12.

Apróhirdetések

ALKALMAZÁS.

NÉMET KISASSZONY 7 éves tinu mellé wricsaládhoz felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2942

MINDENRS SZAKÁCSNÉ, önállóan főző, éves bizonyítvánnyal helyet kap szeptember 15-re volt Orczy-uca 84. 2940

MEGBIZHATÓ főzőmunkát állást keres azonnal vagy 15-ikére. Cimet az Aradi Közlöny kiadója kér. 2936

HARÁS.

ZSIGMONDHAZA str. Reg. Ferdinand 19. sz. magánház kiadó október 1-től. 2931

KIADO a volt Szabadság-ter közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cim: Csaba Sasatalmi (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

VÉTEL ÉS ELADÁS.

FÜRDŐSZOBABERENDEZÉST, használt, de jókarban levőt, megvételre keresek. Str. Seminarului 4a. 2925

ELADÓ EGY DARAB MAJDNEM UJ, csak néhány hónapig üzemben volt két állóhengeres kompressornélküli alacsonyfordulatu 110-180 HP. „Guldner” német gyártmányú Diesel-motor igen kedvező árban és feltételek mellett. „Industria-Economia” r. t. Timisoara IV., Str. I. C. Brătianu 3. Telefon 9-14. 2944

BERZSER FOELEK, sekreteres comód, férfi bunda és öltönyök, pászmas bunda, iróasztalok, szényegek, storek, festmények, tukrók, vas és faágyak, rollós iratszekrény, kredenc, komplett szobaberendezések, Biedermayer szalon, hintaszék, zongorák, hegedűk, disztárgyak, ima sámló, mosdókészlet stb. eladók.
SALGONÉ bizományi üzlete,
Str. Horia No. 1. (Neuman-palota)

Használt, de jókarban lévő

boros-hordók

Kimmel J. & Co. Rt.-nál
Temesvárott
olcsón kaphatók.

Buziás gyógyfürdő (Román Nauheim)

dáratlan szénsavas radioactív só-savas forrásvizekkel. — Biztos gyógyhatás szervi elhízásos érelmeszesedéses szív és vérkeringési zavaroknál Vesebél, vérérgénység, izomcsúsz, hólyaggyulladás és kimerüléssel idegesség esetén.
Női betegség, a változásos zavarok, fertőző betegségek, mérgezők nyomán fellépett idegjelzések (Tabes etc.) esetében a legjobb eredményt. Természetes szénsavas só-savas fürdők, ivókurák, szakaszorvosi kezelés, kitűnő konyha, elsőrendű szállodák, diétás pezsiók mérsékelt árral.
Uj modern uszoda napfényes stranddal.
FÜRDŐIDÉNY MÁJUS 15-TŐL OKTÓBER 1-IG. — Prospektust, felvilágosítást szívesen küld.
Muschong Buziási Gyógyfürdő R. T.
Fürdőigazgatóság BUZIÁS, BÁNÁT. 190

ZONGORA rövid, kereszthurok, bérbeadó vagy eladó. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadóiban. 2937

PERZSAKABAT olcsón eladó. Str. Capitán Ignat 1., földszint. 2800

MITUNO, jókarban lévő 2 Hltres vas-hordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 200

KERESSEK persasabundákat, szörme darabokat felszörzéséhez, perzsa és gyári ebédő- és futószőnyegeket, vitrineket, komódokat, sezlonokat, tonet székeket, szobaberendezéseket, antik disztárgyakat.
SALGONÉ bizományi üzlete, Strada Horia 1. (Széchenyi-uca) Neuman-palota.

ÜZLETEK.

UJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., házmesternél.

Nagy üzlethelyiség
főtéren, a Minorita-templommal szemben
november 1-re kiadó.
Cim az Aradi Közlöny kiadóiban. 250

KÜLÖNFÉBÉK.

NŐI ÉS FÉRFI templomtűlés az ünnepekre kiadó. Az ülések az első sorban vannak Érdeklődők: Baumann Lajos, Str. Iosif Vulcan 6. 2934

Elveszett

a katolikus templomtől a Str. Horia szakaszon tegnap d. u. 4 óra körül egy drapp horgolt retikű, vasúti igazolvánnyal. Becsületes megtalálóját kérem Str. Eminescu 13. Pálinskás üzletben jutalom el.enőben leadni. 2941

A menyházai nyaralók

és kirándulók figyelmébe!

Aki jól, olcsón akar étkezni, keresse fel a

KAUFMANN-vendéglőt.
Kitűnő házikoszt.

HIRDESSZEN

a 46 éves tapasztalt

„Aradi Közlöny”-ben!

Rádió műsor.

CSÜTÖRTÖK, SZEPTEMBER 3.

Bucuresti, 13. Gramofon. 18. Motzoi zenekar: könyvny és román zene. 20.20. Gramofon. 21. Szimfonikus zene. 21.45. Athanasiu operaénekes dalestje. 22.15. Beethoven: VIII. szimfonia F-dúr. — Budapest. 9.15. A rádió házikvartettjének hangversenye. 12. Déli harangszó. 12.05. Hangverseny. 4. Az Országos Postázenekar hangversenye. 5.45. Magyar nóták. Előadóják Palló Imre és Bura Sándor cigányzenekara. 7. Bulgária. Szilády István előadása. 7.30. Hangverseny. 8.15. Nagy Endre humoros felolvasása. 8.45. Stefániai Imre zongorahangversenye. 10. Az 1. honvédegyalozezred zenekarának hangversenye. 11. Cigányzenekar. — Bécs. 11.30. Cerda zenekar. 13.15. Részletek német operákból gramofonon. 15.50. Gramofon. 16.45. Cigányzene gramofonon. 19.30. Beethoven: Eroica változatok zongorán. 20.45. Ollbert: Marinka. a táncosnő című operettje. — Belgrád. 11.35. Gramofon. 12.45. Déli zene. 16. Gramofon. 17.30. Hangverseny. 22.50. Rádiózenekar. — Hellsberg. 16.30. Szórakoztató zene. 19.25. Kis rádiózenekar. 21.10. Berlin. — Langenberg. 17.40. Rádiózenekar. 21.30. Táncok és indulók. 22.40—24-ig: Kávéházi zene. — Milano. 19.15. Vegyes zene. 19.45. Gépzene. 20.40. Ének és zenekari hangverseny. — München. 19.30. Hangverseny. 20.05. Kálmán Imre a „Bajadér” című háromfelvonásos operettje. — Palermo. 21.30. Mässenet: Werther című négyfelvonásos zeneűdrámája.

W szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
féd.

NYILTTER.

Volt Hunyadi-uca 1. szám alatti virágüzletet átvettem.
Kérem a n. 6. közönség szives pártfogását.
Kitűnő tisztelttel:
Noldi János, kertész.

Az új menetrend

Az Aradi Közlöny menetrend-táblázata
amely magában foglalja a legújabb változásokat is.
Aradra érkező vonatok: Aradról induló vonatok:

Aradra érkező vonatok:	Aradról induló vonatok:
Piski felől személy 00 óra 23 perc	Temesvár felől személy 0 óra 30 perc
Piski Orient 3 óra 00 perc	Kurtics Orient 3 óra 08 perc
Nagyvárad személy 3 óra 06 perc	Nagyvárad személy 3 óra 18 perc
Kurtics Orient 4 óra 38 perc	Temesvár személy 4 óra 21 perc
Temesvár személy 6 óra 00 perc	Piski Orient 4 óra 44 perc
Piski gyors 6 óra 06 perc	Zombolya személy 6 óra 09 perc
Pécska személy 6 óra 28 perc	Battonya motoros 6 óra 05 perc
Soborsin vegyes 6 óra 40 perc	Kurtics gyors 6 óra 16 perc
Kurtics személy 6 óra 24 perc	Kurtics személy 6 óra 34 perc
Sebes személy 6 óra 21 perc	Temesvár motoros 6 óra 43 perc
Zsombolya személy 7 óra 52 perc	Piski személy 7 óra 08 perc
Lőkősháza személy 7 óra 56 perc	Brad-Ottlaka személy 7 óra 33 perc
Nagyvárad motoros 8 óra 15 perc	Lőkősháza személy 8 óra 25 perc
Brad motoros 8 óra 54 perc	Temesvár személy 8 óra 30 perc
Battonya személy 9 óra 17 perc	Battonya motoros 9 óra 00 perc
Temesvár személy 9 óra 20 perc	Nagyvárad személy 9 óra 35 perc
Kurtics személy 11 óra 36 perc	Radna személy 10 óra 28 perc
Battonya személy 11 óra 55 perc	Brad motoros 12 óra 27 perc
Temesvár személy 11 óra 38 perc	Pécska motoros 13 óra 05 perc
Piski személy 12 óra 07 perc	Temesvár személy 13 óra 27 perc
Nagyvárad személy 12 óra 26 perc	Kurtics gyors 13 óra 36 perc
Piski gyors 12 óra 56 perc	Soborsin vegyes 13 óra 38 perc
Brad motoros 13 óra 21 perc	Zsombolya személy 13 óra 39 perc
Temesvár személy 13 óra 26 perc	Kurtics személy 13 óra 50 perc
Pécska személy 14 óra 52 perc	Battonya motoros 15 óra 30 perc
Temesvár személy 15 óra 15 perc	Nagyvárad személy 15 óra 55 perc
Radna motoros 15 óra 24 perc	Piski gyors 16 óra 00 perc
Battonya motoros 15 óra 30 perc	Temesvár személy 16 óra 17 perc
Kurtics gyors 15 óra 38 perc	Brad motoros 16 óra 52 perc
Lőkősháza személy 17 óra 16 perc	Lőkősháza személy 17 óra 34 perc
Zsombolya személy 18 óra 30 perc	Radna motoros 18 óra 00 perc
Nagyvárad személy 19 óra 15 perc	Sebes személy 19 óra 20 perc
Brad személy 20 óra 10 perc	Nagyvárad személy 20 óra 30 perc
Temesvár személy 20 óra 25 perc	Temesvár személy 20 óra 40 perc
Radna motoros 20 óra 46 perc	Piski személy 20 óra 50 perc
Temesvár személy 23 óra 02 perc	Temesvár motoros 20 óra 55 perc
Kurtics gyors 23 óra 11 perc	Piski gyors 23 óra 30 perc